

**EKERÖ
KOMMUN**

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

2020-02-10

GRANSKNING
UTÖKAT FÖRFARANDE

Detaljplan för Sanduddens skola (Fastighet Träkvista 3:99 m fl) i Ekerö kommun, Stockholms län

dnr PLAN.2016.13, KS16/126

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samråd har genomförts under perioden **12 november 2018 – 23 december 2018**. Planhandlingarna har skickats ut till berörda instanser enligt separat sändlista och till berörda fastighetsägare enligt fastighetsförteckning. Handlingarna har även funnits tillgängliga på biblioteket i Ekerö, i kommunhuset samt på kommunens hemsida.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret höll öppet hus för allmänheten i Sanduddens skolas bibliotek den 19 november och 21 november 2018. Från kommunen deltog Adam Nyman, Cecilia Moar och Emma Embretsen från Miljö- och stadsbyggnadskontoret, Johan Elfver, informationschef, samt politiker från Barn- och utbildningsnämnden.

Nedan följer en sammanställning av de yttranden som inkommit under samrådstiden samt Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer. Samtliga yttranden samt bilagor finns i sin helhet att ta del av hos Miljö- och stadsbyggnadskontoret.

Myndigheter m.m.	
Länsstyrelsen i Stockholms län	<i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</i>
<p>Sammanfattande bedömning Länsstyrelsen bedömer att förslaget inte strider mot de intressen som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL.</p> <p>Kommunen behöver dock komplettera planhandlingarna inom flera områden till granskningskedet. En beskrivning av riksintresset för kulturmiljö och en bedömning om hur det utpekade värden/uttryck i riksintresset påverkas behöver kompletteras till planbeskrivningen. Till nästa skede behöver kommunen också visa att de har beaktat eventuell påverkan från minskad nybildning av grundvatten. Kommunen behöver även komplettera med en mer detaljerad undersökning som tar upp behovet för bortledning av grundvatten.</p>	Se följande kommentarer nedan.

Om dessa problem kvarstår vid ett antagande kan Länsstyrelsen komma att ta upp planen för prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planen kan då komma att upphävas enligt 11 kap. 11 § PBL.

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har, i detta skede, följande synpunkter på de områden som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL.

Synpunkterna nedan syftar till att ge kommunen underlag, råd och synpunkter inför nästa skede i planprocessen. Kommunen får på så sätt möjlighet att förtydliga och/eller komplettera planförslaget, så att ett statligt ingripande kan undvikas.

Riksintresse

Den aktuella detaljplanen ligger inom område av riksintresse för kulturmiljövården (Ekerö AB 24). Av värdetexten till riksintressen framgår att syftet är att det ska förmedla ett herrgårdslandskap med lång bruknings- och bosättningskontinuitet, präglad av herrgårdsbildningar och ett öppet storgodslandskap med fornlämningar och äldre vägsystem.

Träkvistas moderna tätortsbebyggelse kan därmed inte sägas direkt falla in som beståndsdelar i riksintresset. Att området är med bör bero på att den gamla landsvägen passerar här. Trots detta behöver en beskrivning av riksintresset och en bedömning om hur det utpekade värden/uttryck i riksintresset påverkas, kompletteras till planbeskrivningen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Grundvatten

Kommunen har redogjort för bedömningen om hur detaljplanens genomförande kan komma att påverka grundvattnet. Dock måste kommunen inte bara beakta riskerna för förorening utan även påverkan från eventuell minskad nybildning av grundvatten, vilket behöver kompletteras till nästa planskede.

Om genomförandet av planen innebär bortledning av grundvatten, exempelvis om grundvatten behöver pumpas bort under byggskedet, är detta att anses som vattenverksamhet, vilket kan vara tillståndspliktig vattenverksamhet. Beroende på omfattningen och varaktigheten av grundvattenbortledningen och den påverkan som ev. bortledning av grundvatten förorsakar kan det bli aktuellt att söka tillstånd hos mark- och miljödomstolen.

En mer detaljerad geoteknisk undersökning behöver utföras innan genomförandet av planen för att ta fram information om behovet för bortledning av grundvatten.

Beskrivning av riksintresset och bedömningen att det inte påverkas skrivs in i planbeskrivningen.

Detaljplanen möjliggör inte så stor exploatering och hårdgörande av ytor så att nybildning av grundvatten riskerar att minska.

En geoteknisk utredning har tagits fram som visar att det inte finns något behov av bortledning av grundvatten.

Dagvattenhantering

Enligt dagvattenutredningen (Ramböll 2018-03-01) är rening av dagvatten från parkeringsytan nödvändigt för att inte öka föroreningsmängden i dagvatten vid utsläpp till ytvattenrecipient. I planbeskrivningen finns dock endast angivet en rekommendation om rening av vatten från parkeringsytor för att minska förorenings-belastningen. Under avsnitt Genomförande i planbeskrivningen står däremot att åtgärder för allmän platsmark ska genomföras enligt dagvattenutredningen.

Länsstyrelsen anser att det är otydligt vad som planeras att genomföras avseende dagvattenhantering inom planområdet och inom plankartans olika markanvändningar (allmän platsmark och kvartersmark). Kommunen behöver förtydliga detta och bör titta på möjligheterna för reglering på plankarta för exempelvis lutning, tekniska anläggningar och mark och vegetation. Se Boverkets webbplats om lagenliga planbestämmelser om dagvatten:

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelar-detaljplan/dagvatten-i-detaljplan/planbestammelser-om-dagvatten/lagenliga-planbestammelser/>

Rådgivande synpunkter**Formalia**

Länsstyrelsen anser att plankartan bör kompletteras med en upplysning om vattenskyddsområdet.

Naturvård

Många av de rödlistade insektsarter som rapporterats från områdets sandmarker har begränsad utbredning till sydöstra Sverige. Att dessa djur minskar beror till stor del på upphörd skötsel av sandmarker och därpå följande igenväxning. Orsaken till att djuren finns kvar vid Sanduddens skola är alltså troligen kombinationen av att området varit grustag och av den fortsatta lagom omfattande störning som orsakats av barnens lek och kommunens riktade skötsel. För djurens bevarande är området därför viktigt. Läget i bebyggd miljö och den relativt omfattande mänskliga användningen av området är både en förutsättning och ett hot mot insekternas fortlevnad i området. Den goda planeringen med heltäckande utredningar och lämpliga anpassningar av detaljplanen är därför mycket positiv sett från naturvårdssynpunkt. För att upptäcka och hantera oönskade konsekvenser av förändrad användning eller över tid förändrad vegetation är det dock lika viktigt att området sköts och övervakas. För att detaljplanens anpassningar till områdets naturvärden ska få hållbar effekt är därför fortsatt kontakt med expertis och skötsel inom ramen för skötselplanen viktigt.

För att de hänsyn som behövs för att detaljplanens naturvårdsanpassningar ska få full effekt, vill Länsstyrelsen

En ny fördjupad dagvattenutredning har tagits fram (ÅF, 2019-10-21). Planbeskrivningen och genomförandebeskrivningen har uppdaterats utefter denna.

Dike, möjlighet till vegetationsklädda tak, minst 50 % genomsläpplig yta inom skolgården samt säkerställande av NATUR-mark regleras i plankartan i syfte att hantera dagvattnet.

Plankartan har uppdaterats med en upplysning om vattenskyddsområdet.

Slänten norr om skolområdet får kommunalt huvudmannaskap och skötsel ska ske enligt skötselplanen.

<p>påminna om de åtgärder i byggskedet som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen, sida 17.</p> <p>Behovsbedömning Kommunen bedömer att planförslaget kan antas medföra betydande påverkan på miljön och en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. Länsstyrelsen har yttrat sig om behovsbedömningen och avgränsning av MKB den 13 september 2018. Där framgår att Länsstyrelsen delar kommunens bedömning avseende betydande miljöpåverkan och avgränsningen.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Lantmäteriet</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Vid genomgång av planförslaget samrådshandlingar (daterade 2018-09-21) har följande noterats:</p> <p>Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete Lantmäteriets arbetsuppgifter, efter det att planen har vunnit laga kraft, är att med stöd av detaljplanen bilda och ändra fastigheter och inrätta ev gemensamhets-anläggningar, skapa servitut, ledningsrätter mm.</p> <p>Delar av planen som måste förbättras <i>Grundkarta</i> Inga synpunkter.</p> <p><i>Plankarta och bestämmelser</i> Det är otydligt om de allmänna platserna avses ha enskilt eller kommunalt huvudmannaskap. Under rubriken Administrativa bestämmelser sägs att kommunen inte är huvudman för de allmänna platserna. Trots det finns en rubrik som heter Användning av allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap.</p> <p><i>Plan- och genomförandebeskrivning</i> Lantmäteriet anser att den fastighetsrättsliga genomförandebeskrivningen måste förbättras för att den ska kunna anses förenlig med 4 kap. 33 § PBL. Frågor som rör markåtkomst och ersättning samt ansvar för ansökningar och bekostande av lantmåteriförrättningar har behandlats alltför summariskt eller inte alls.</p> <p>Förutsättningen för att enskilt huvudmannaskap ska kunna tillämpas är att särskilda skäl föreligger enligt 4 kap. 7 § PBL. Lantmäteriet anser att redovisningen i aktuellt hänseende inte är tillfredsställande. På s. 31 framgår det t.ex. inte vad som avses med underliggande politiska beslut.</p> <p>På s. 31 sägs att exploateringsavtal inte ska träffas men på s. 33 hänvisas till exploateringsavtal, vilket är förvirrande.</p> <p><i>Övrigt</i> Lantmäteriet har inte tagit ställning till innehållet i fastighetsförteckningen.</p>	<p><i>Förtydligande har gjorts i plankartan att återvinningsstationen samt NATUR i slänten norr om skolgården samt NATUR söder om Sanduddsvägen är allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap, GATA inom allmän platsmark har enskilt huvudmannaskap.</i></p> <p><i>Genomförandebeskrivningen har kompletterats med utförligare fastighetsrättsliga beskrivningar.</i></p> <p><i>Motiveringen till enskilt huvudmannaskap utvecklas.</i></p> <p><i>Detta revideras. Exploateringsavtal ska inte träffas.</i></p>

Trafikverket	<i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i>
<p>Trafikverket Region Stockholm har mottagit rubricerat ärende och yttrar sig i egenskap av väghållare för väg 816 samt som ansvarig för trafikslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet inom regionen.</p> <p>Trafikpåverkan Trafikverket anser att kommunen bör analysera och redovisa konsekvenser även för det omkringliggande vägnätet. Korsningen väg 816 Ekerövägen och Sanduddsvägen bör ingå i trafikanalyser för att se om påverkan på det statliga vägnätet uppstår.</p>	<p><i>En analys av korsningen med Ekerövägen skrivs in i planbeskrivningen.</i></p>
Statens Geotekniska institut (SGI)	<i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i>
<p>Enligt plan- och bygglagen ska, vid planläggning, hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion. Med hänvisning till 2 kap 4-5 § i PBL ska alltså geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras och erosion klargöras i planskedet för hela planområdet för de förhållanden som planen medger.</p> <p>I planområdets norra och östra delar finns slänter med nivåskillnader varierande mellan ca 10-25 m. Enligt utförda geotekniska utredningar utgörs området av isälvsediment med förekomst av lera. Norr om planområdet strax bakom slänkrönet finns bostadsbebyggelse. I planområdets nordöstra del planeras en uppställningsplats för fordon, vilket medför en tillskottslast på jordlagret. Med anledning av tillgängligt underlag anser SGI att stabilitetsförhållandena ska utredas för planområdet för de förhållanden som planen tillåter med lägst detaljerad utredningsnivå enligt IEG Rapport 4:2010 alternativt IEG Rapport 6:2008 Rev I. Även stabilitetsförhållanden utanför planområdet som kan påverka planen ska beaktas.</p> <p>Om stabilitetsutredningen påvisar att det krävs åtgärder eller restriktioner för att uppnå tillfredställande stabilitet ska dessa på ett plantekniskt godtagbart sätt säkerställas i planen.</p>	<p><i>Parkeringsplatsen nordost om skolan är en befintlig parkering som inte föreslås ändras. Parkeringen tas ur planområdet till granskningen.</i></p> <p><i>En geoteknisk undersökning har tagits fram som visar på att inga stabilitetsproblem förväntas inom området.</i></p>
Kommunala rådet för funktionshinderfrågor	<i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i>
<p>För att nå sina verksamhetsmål önskar KRF att kommunen betonar värdet av begreppet god tillgänglighet i sin planering för både olika former av boenden och utformning av offentliga lokaler, platser, trafik- och utemiljö. Även att Ekerö som kulturens övärld arbetar för att kulturens värden ska vara tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga.</p>	<p><i>Tillgänglighetsaspekten betonas bättre i plan-beskrivningen. Tillgängligheten prövas i detalj under bygglovsprocessen.</i></p>

Ellevio AB	Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentar
<p>Ellevio har en befintlig nätstation inom området för skolans utökade byggrätt. Nätstationen kommer att flyttas till nytt läge enligt plankarta. I samband med flytten kommer tillhörande distributionsnät för el att omförläggas.</p> <p>Ellevio förutsätter att ledningar för distribution av el med stöd av planen kan förläggas i gata och naturmark.</p> <p>Vi vill bli kontaktade i god tid för ledningssamordning.</p> <p>Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio samt bekostas av beställare.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Dialog har förts med Ellevio angående flytt.</i></p>
Trafikförvaltningen	Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentar
<p>Trafikförvaltningen ser positivt på förbättrade gångmöjligheter till skolan samt till Ekerövägen och den hållplats som finns där.</p> <p>Trafikförvaltningen ser gärna att resonemanget kring trafikering och koppling till Asknäs bussgata finns med i planbeskrivningen och att det möjliggörs för ytterligare ett hållplatsläge i detaljplanen. Innan skolan utökas med fler elever är det önskvärt att se över busstrafikeringen till och från området. För att skapa en mer attraktiv busstrafik på Ekerö är det önskvärt att den nya bussgatan byggs för att minimera så kallade skaftkörningar. Det är då viktigt att hela Sanduddsvägen följer de riktlinjer (RiBuss) som trafikförvaltningen har gällande utformning av infrastruktur för busstrafik. Även de hastighetsdämpande åtgärder som görs ska följa Ribuss. Trafikförvaltningen är gärna med och diskuterar utformning av de gator som ska trafikeras av buss.</p>	<p><i>Detaljplanen för Asknäs bussgata är vilande under framtagandet av detaljplanen för Sanduddens skola. Detaljplanen måste därför tas fram med förutsättningen att Asknäs bussgata inte byggs ut. Detaljplanen för Sanduddens skola ska inte utgöra ett hinder för en eventuell framtida utbyggnad av Asknäs bussgata.</i></p>
Skanova	Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentar
<p>Skanova har teleanläggningar inom detaljplaneområdet.</p> <p>Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.</p> <p>Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.</p>	<p><i>Noteras. Telestationen på skolgården kommer att behöva flyttas. Ekerö kommun har kontaktat Telia för detta och kommer att bekosta åtgärderna som krävs.</i></p>
Södertörns brandförsvarsförbund	Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentar

<p>SBFF har inga synpunkter i detta skede men önskar få ta del av handlingar senare i plan- och byggprocessen.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Roslagsvatten</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Roslagsvatten har verksamhetsområde för dricks- och spillvatten för området.</p> <p>Inom detaljplanen markerat som E1 finns i dag en pumpstation. E1 omfattar pumpstation för spillvatten och parkeringsplats samt utrymme för att möjliggöra drift och underhåll av anläggningen.</p> <p>Bebyggelse bör placeras 50 m från pumpstationen för att minska risken för att olägenhet uppstår.</p> <p>I den "Översiktlig dagvattenutredning Sanduddens skola" dat 2018-03-08 av Ramböll föreslår de LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten) i perkolationsmagasin i form av makadammagasin. Det är vår rekommendation att detta utreds vidare då det finns risk för översvämning då grundvattnet ligger så pass nära marknivå.</p> <p>Det beskrivs även avskärande diken från skolgården som ska ledas till två fördröjningsmagasin. Det framgår dock inte tydligt vart vattnet från dessa ska ledas vidare.</p>	<p><i>Enligt grundvatteninmätningar utförda av ÅF under våren 2019 ligger grundvattenytan flera meter under marknivån och översvämning till följd av höga grundvattennivåer bör därmed inte vara någon risk. Viktigt är att marken i projekteringen höjdsätts så att pumpstationen inte hamnar i en lågpunkt utan att dagvattnet från parkeringen leds mot den föreslagna växtbädden runt om och att överskottsvatten kan brädda till ny dagvattenledning i gatan. Vid skyfall bör vattenvägar skapas så att dagvatten från södra sidan av Sanduddsvägen kan avledas söderut.</i></p> <p><i>Dagvattnet från de avskärande dikena föreslås anslutas till dagvattenledningen.</i></p>
<p>Kultur- och Fritidsnämnden</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Stadsarkitektkontoret har för yttrande översänt detaljplan för Sanduddens skola. Kontoret konstaterar att den yta som avsatts för sporthall kommer rymma ett basbehov medan omklädning och andra serviceytor är sparsamt tilltagna. Vidare framför kontoret att man bör överväga att kombinera sporthallen med en samlingsal.</p> <p>En verksamhetsyta om 23 x 42 meter bör avsättas för sporthall vid Sanduddens skola, det bedömer nämnden kommer rymma ett basbehov. Verksamhetsytan kommer kunna nyttjas för samtliga föreningsidrotter, medan omklädning och andra serviceytor är sparsamt tilltagna.</p> <p>En rivning av Sanduddens skola innebär att rörelserummet försvinner och därmed den lokal som är särskilt avsatt för dansverksamhet i kommunen. En verksamhet som är omfattande och det kommer finnas behov av att ersätta denna verksamhetsyta i området jämte en ny sporthall.</p> <p>Nämnden har i tidigare yttranden över skolutbyggnader påpekat behov av större samlingsal än nuvarande Erskinesal. I förslag till verksamhetslokaler för 900 elever fordras även samlingslokaler för skolans verksamhet. Det finns möjlighet att</p>	<p><i>Detaljplanen kommer att möjliggöra för en fullstor idrottshall, större än 23 x 42 meter. Att kombinera idrottshallen och samlingsal får studeras vidare i genomförandeskedet.</i></p> <p><i>Plats för ny lokal för dansverksamhet utreds parallellt med detaljplanearbetet.</i></p>

<p>kombinera en sporthall och samlingslokal. I de fall även en samlingslokal läggs till behöver ytan för sporthall utvidgas med ca 200 kvm. Då erhålls både en scen och en ny verksamhetsyta för kulturella uttrycksformer t.ex dansverksamhet och samtidigt blir en del av idrottsytan en publiksamlade yta.</p> <p>Nämnden vill i detta sammanhang även påpeka vikten av att kommunens skolor kan nyttjas för kulturskolans och fritidsgårdens verksamhet liksom för föreningsliv och allmänhet som samlingslokaler för medborgare. Detta samnyttjande rör i första hand planering för inpassering och rumsplacering.</p>	<p><i>Se kommentarer ovan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Tekniska nämnden</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</p>
<p>Beslut</p> <p>Tekniska nämnden överlämnar förslag till tjänsteutlåtande som svar på föreliggande remiss med tillägg att trafik ska anläggas längre österut innan busshållplats och skola för att förbättra trafikflöde samt leveranser, väghållning och trafiksäkerhet för alla trafikslag inklusive gång och cykel.</p> <p><u>Synpunkter på remitterat förslag:</u></p> <p>Förslaget är bra och ger förutsättningar för en utbyggnad och expansion av Sanduddens skola. Det är dock viktigt att den kommande planförslaget ger tillräcklig höjd för att möjliggöra en trevåningsbyggnad. Mot bakgrund av detta ska planförslaget kunna medge 11 m våningshöjd till takfot. I planförslaget anges idag 11 m som högsta totalhöjd.</p> <p>Planförslaget ger möjlighet att anlägga en trottoar på västra sidan av Sanduddsvägen som tillsammans med en genare gångväg ger access till skolområdet. Skolbarnen nyttjar redan idag del av naturområdet för att gena till skolan. Den illustrerade gena gångvägen är dock både svår att anlägga p g a den stora höjdskillnaden och en utmaning ur driftsynpunkt. För att få en säker och funktionell gångväg krävs belysning, räcke, lämplig grundläggning och beläggning. Den torde heller inte bli tillräckligt tillgänglighetsanpassad.</p> <p>Anläggandet av både trottoar och gen gångväg inom skolområdet måste samordnas. För anläggande av trottoar inom vägområdet för Sanduddsvägen måste även inhämtas överenskommelse med Närlunda vägförening i egenskap väghållare för området. Viss osäkerhet finns kring detta.</p> <p>Kostnaderna för flytt av återvinningsstation och transformatorstation får bekostas av den som initierar åtgärden.</p> <p>I övrigt inga synpunkter på planförslaget.</p>	<p><i>Busshållplatsen flyttas något längre västerut och merparten av trafiken till och från skolan föreslås få sin angöring öster om busshållplatsen. ÅVS:en flyttas österut.</i></p> <p><i>Våningshöjden har setts över för att möjliggöra en trevåningsbyggnad i den västra delen av planområdet.</i></p> <p><i>Den ordnade gångvägen genom slänten ligger kvar som förslag i planhandlingarna. Den är komplicerad att anlägga och sköta, men skulle i ett senare skede kunna bedömas vara nödvändig för den stora mängden barn som ska ta sig genom slänten.</i></p> <p><i>Ingen trottoar kommer att anläggas längs Sanduddsvägens västra sida.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

Barn- och utbildningsnämnden	<i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</i>
<p>Gator och trafik</p> <p>Barn- och utbildningsnämnden ställer sig mycket positiva till att förtydliga trafikmiljön för samtliga trafikanter. Detaljplanen omfattar bygget av en grundskola med plan om utökad elevantal jämfört med idag. Det innebär att elever i hög utsträckning på egen hand kommer att ta sig till och från skola, till skillnad från förskola där barn i högre utsträckning blir skjutsade av föräldrar. Nämnden anser att det trafiksäkerhetshöjande arbetet bör fokusera på de oskyddade trafikanterna, så att elever på ett säkert sätt kan ta sig till Sandudden skola till fots eller cykel.</p> <p>Nämnden står bakom och välkomnar skrivningar om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att in- och utfarter ska vara tydliga och trafikslagen separeras så långt som möjligt. Ur ett barnperspektiv är väl definierade och separerade ytor att föredra. • hastighetsdämpande åtgärder i vägområdet öster om (upphöjd gång- och cykelöverfart) och väster om (sidoförskjutning) skolområdet som förstärker lågfartsområdet. • Upphöjningen anpassas till busstrafik (lägre platå och ramper). <p>Gång- och cykelvägar</p> <p>Barn- och utbildningsnämnden anser att planerad gångväg från Sanduddsvägen nedför slänten till skolan, samt planerat övergångsställe utanför planområdet ska byggas. För att gångvägen ska vara bruklig som trygg skolväg är det önskvärt om det är en belyst, separerad gång- och cykelväg. Den bör anläggas så att vinterunderhåll är möjlig.</p> <p>Ett ökat antal elever från Sundby/Munsö kommer att ta sig till och från skolan, under morgonen vid ungefär samma tidpunkt, vilket ställer högre krav på trafiksäkerheten i korsningen Ekerövägen/Sanduddsvägen. Nämnden välkomnar därför en avlämningsplats för de elever som kan komma att skjutas med bil från Munsöhållet och släppas av i korsningen Ekerövägen/Sanduddsvägen. Närliggande parkeringsplatser för avlämning bör identifieras, samt möjlighet att lämpliga parkeringsplatser nära skolan kan skyltas om till korttidsparkering för föräldrar som behöver följa sitt barn till skolan.</p> <p>En gångväg inom planområdet i slänten i kombination med övergångsställe och avlämningsplats längs med Ekerövägen kan innebära att färre elever körs hela vägen ner till Sandudden skola, vilket skulle innebära en avlastning för trafikmiljön intill skolan. Dock ställer det som tidigare nämnt högre krav på trafiksäkerheten vid korsningen.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Åtgärder utanför planområdet kommer inte att göras inom ramen för detaljplanen. Avlämningsringa och korttids-parkeringar i anslutning till skolan är föreslagna.</i></p>

<p>Parkering, varumottagning, utfarter</p> <p>Barn- och utbildningsnämnden anser att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • viktiga gång- och cykelpassager runt skolan bör vara hastighetssäkrade till 30 km/h eller lägre. • möjligheten att införa gångfartsområde eller bilfria zoner intill skolan. • Om möjligt bör avlämningsplatser ske på avstånd från skola från vilka barnen sedan på ett säkert sätt kan ta sig till skolan. Detta kan medföra att den intensiva trafiksituationen vid skolan kan minska. <p>Barn- och utbildningsnämnden vill poängtera vikten av kontinuerlig dialog under hela processen tillsammans med Miljö- och stadsbyggnadskontoret avseende säkra skolvägar.</p>	<p><i>På Sanduddsvägen gäller idag 30 km/h intill skolan.</i></p> <p><i>Trafikmiljön ska få en tydligare struktur och hastigheterna hålls nere med hjälp av hinder. Gångfartsområde eller bilfria zoner bedöms inte behövas. Detta styrs dock inte av detaljplanen.</i></p> <p><i>Det bedöms inte möjligt att inom detaljplaneområdet placera avlämningsplats på avstånd från skolan. Förslag på åtgärder utanför detaljplaneområdet anges.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Byggnadsnämnden</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</i></p>
<p>Beslut</p> <p>Byggnadsnämnden beslutar att yttra sig i enlighet med bygglovenhetens bedömning.</p> <p>Bygglovenhetens bedömning</p> <p>Bygglovenheten bedömer att den föreslagna detaljplanen är lämplig att arbeta vidare med.</p> <p>Bygglovenheten bedömer att det bör föras in krav på utformning för den föreslagna skolan. Enligt plankartan och tillhörande planbestämmelser regleras t.ex. inte fasadmaterial, takmaterial, taklutning, färgsättning m.m. Sandudden har byggts ut under de senaste ca 20 åren och bebyggelsen har en tydlig karaktär där varje delområde har en viss byggnadstyp.</p> <p>Flera av detaljplanerna inom Sanduddenområdet har bestämmelser om att bebyggelsen skall, med hänsyn till områdets känsliga läge, utformas estetiskt tilltalande både när det gäller den arkitektoniska utformningen och när det gäller materialval. Vidare anges i flera detaljplaner att fasader endast får bestå av trä eller ha putsliknande karaktär. Färgskalan skall vara enhetlig inom respektive bebyggelsegrupp. Inom en av planerna finns bestämmelser om att alla byggnader ska ha 15 graders taklutning. Inom en annan plan anges att taklutning skall vara minst 7 grader och högst 27 grader. Om man tittar ut över området ser man en tydlig enhetlighet i att samtliga av bostadshusen har sadeltak med röda takpannor. Taklutning varierar dock.</p>	<p><i>Se kommentar nedan.</i></p>

<p>Med bestämmelser om totalhöjd och byggnadsarea och utan bestämmelser om bruttoarea och taklutning kan byggnader utföras med platt tak för att maximera bruttoarean, vilket skulle avvika från resten av området. De befintliga skolbyggnaderna har pulpettak med sadeltakliknande utseende, med en uppskjutande del som är utförd som säteritak för att öka ljusinsläppet. Fasadmaterial är orange tegel med de högre partierna i turkos träpanel. Takmaterial är grått plåttak. Förskolan har sadeltak med grått plåttak och fasadmaterial är turkos träpanel, likt skolans.</p> <p>Bygglovenheten anser, mot bakgrund att den föreslagna skolan ändå avses rivas, att bestämmelser om takmaterial bör göras för att skapa en symmetri mellan bostadshusen och skolan. Vidare bör det införas bestämmelser om fasadmaterial, förslagsvis liknande förskolan som avses vara kvar, eller liknande bostadshusen i området, dvs trä eller putsliknande karaktär. Det finns inget gestaltungsprogram i detta skede vilket bygglovenheten bedömer gör det svårbedömt hur de nya skolbyggnaderna kommer att anpassa sig till området, i och med att utformningskrav saknas. Det bör dock noteras att om utformningsbestämmelser görs annorlunda än den befintliga förskolan kan denna komma att bli planstridig, vilket medför problem i bygglovshanteringen om åtgärder ska utföras.</p> <p>Bygglovenheten ser positivt på att en trafikutredning har genomförts med ett konkret åtgärdsförslag. Trafikutredningen redovisar parkering för personal, parkering för hämtning/lämning och besök samt parkering för cykel och moped/mopedbil. Enligt trafikutredningen redovisas personalparkering på skolområdet, men plankartan redovisar personal-parkering söder om Sanduddsvägen. Bygglovenheten anser att om parkering ska ske söder om Sanduddsvägen bör det redovisas hur många platser som inryms där. Om parkering ska ske inom skolområdet bör detta redovisas på plankartan med planbestämmelser. Vidare bör det även inrymmas parkering för rörelsehindrade.</p>	<p><i>Bestämmelser har införts om färgsättning, fasadmaterial, takmaterial och taklutning. Ett gestaltungsprogram är framtaget. Den befintliga förskolan blir inte planstridig.</i></p> <p><i>Parkering och trafikmiljö har fått en mer utförlig beskrivning i planbeskrivningen. Parkering för rörelsehindrade kommer att finnas i anslutning till skolan och idrottshallen.</i></p>
<p>Socialnämnden</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</i></p>
<p>Socialnämnden medverkar i samhällsplaneringen utifrån erfarenheter och kunskap om kommunens sociala förhållanden, för att på så sätt bidra till goda samhälls- och livsmiljöer för kommunens invånare.</p> <p>Den aktuella detaljplanen avser en utbyggnation av Sanduddens skola. Socialnämnden instämmer i huvudsak med förslaget till detaljplan för Sanduddens skola och lämnar därtill kompletterande synpunkter.</p> <p>Gällande bland annat parkering- och avlämning /upphämningsmöjligheter noterar Socialnämnden att det i</p>	<p><i>Tillgänglighetsaspekten betonas bättre i plan-beskrivningen.</i></p>

<p>detaljplanen saknas information utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. För att säkerställa att platsen är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper, såsom personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, föreslår Socialnämnden att det i detaljplanen tydligt beaktas hur tillgängligheten och användbarheten tillgodoses.</p>	<p><i>Tillgängligheten prövas i detalj under bygglovsprocessen.</i></p>
<p>Miljönämnden</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</p>
<p>Beslut Miljönämnden anser att placeringen av miljöstationen bör ses över. I övrigt antar nämnden Miljökontorets bedömning som eget yttrande.</p> <p>Miljökontorets bedömning <u>Val av plats</u> Miljökontoret är positivt till att utveckla skol-verksamheten på platsen då den ur hälsoskyddssynpunkt är bra lokaliserad. Skolan ligger inte nära vägar med stora trafikmängder eller industrier som riskerar att ge sämre luftkvalitet. Gång- och cykelvägar ger även förutsättningar att minimera skjuts av elever med bil.</p> <p>Det finns förutsättningar att skapa bra utemiljöer i direkt anslutning till skolan, som inte bara ger utrymme för rörelse utan även är skyddade mot UV-exponering och höga temperaturer. Det krävs dock god planering av utemiljöer och byggnader för att lokalklimatet inte ska ge för höga temperaturer utomhus och inomhus.</p> <p><u>Val av alternativ för utbyggnad av skolan</u> Miljökontoret bedömer att bygga en ny skola är bäst ur miljöbalkssynpunkt, även med hänsyn taget till den ökade avfallsmängden som nybyggnad ger. Kontoret bedömer att en stor del av materialet från befintlig skola kan återanvändas eller återvinnas så att miljöpåverkan minimeras. Att befintlig byggnad har stora problem med inomhusmiljön beroende på undermålig ventilation samt att det förekommit flertalet fuktskador talar också för nybyggnadsalternativet.</p> <p><u>Utevistelse</u> Utemiljöer och skolgårdar behöver planeras och placeras så att UV-exponeringen blir minimerad. Lek-installationer bör placeras så att de är skuggade mellan kl 11-15. Morgon och kvällssol är mindre skadlig och växtlighet minskar exponeringen. Växtlighetens skugga ger även positiva effekt i form av kyleffekt under varma dagar.</p> <p><u>Radon och strålning</u> För att säkerställa att det nationella miljökvalitetsmålet "God bebyggd miljö" och dess delmål "God inomhusmiljö" klaras, anser miljökontoret att alla byggnader ska byggas radonsäkert. Att bygga radonsäkert är sannolikt bra ur ett</p>	<p><i>Återvinningsstationen flyttas österut.</i></p> <p><i>I gestaltningsprogrammet beskrivs hur UV-strålningen ska minimeras med trädplantering.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>I gestaltningsprogrammet beskrivs hur UV-strålningen ska minimeras med trädplantering.</i></p> <p><i>Detta redovisas under Upplysningar i plankartan eftersom Sandudden är ett högriskområde för radon.</i></p>

<p>samhällsekonomiskt perspektiv då sanering av radon kan kosta mycket och ha varierande resultat samt att risken för att utveckla lungcancer minskar. Det är speciellt viktigt då området är klassificerat som lokalt högriskområde för radon.</p> <p>Transformatorstationens placering är bra avseende risker för strålning och magnetiska fält för både skolan och förskolan.</p> <p><u>Luftkvalitet</u></p> <p>Ventilationens tilluft bör tas från de ur luftförorenings-synpunkt minst exponerade platserna. Luftintag ska inte placeras mot väg, parkering, varuintag eller område för hämtning och lämning av elever i bil och buss.</p> <p>Studier visar att många elever blir skjutsade med bil till skolan samt att trafiksituationen är rörig vid hämtning och lämning. För att minska mängden luftföroreningar bör planen utformas så att gång- och cykeltransport till och från skolan underlättas och uppmuntras.</p> <p>Hämtning och lämning kommer troligen fortfarande ske till stor del med bil, speciellt om upptagningsområdet ökas. Det är därför positivt att planbeskrivningen tagit med områden för hämtning och lämning av elever med bil, buss och skolbuss. Det bör dock tydligare framgå av detaljplanen hur detta område säkerställs.</p> <p>Ljudnivåer</p> <p>Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) ska följas. Detta innebär bl.a. att den ekvivalent ljudnivå i rummen inte ska överstiga 30 dB och ljud med hörbara komponenter 25 dB.</p> <p>Egenkontroll</p> <p>Under rivnings- och byggtiden finns risk för störningar för människors hälsa och miljön både vad gäller buller och t.ex. damm vid förskole- och skolverksamheten.</p> <p>Krav på egenkontroll kan lämpligen regleras i exploateringsavtalet.</p> <p>Resurser och energi</p> <p>I miljöbalken finns krav på att resurser ska användas effektivt. Det omfattar många olika områden och är något som behöver komma in tidigt i planeringsprocessen. Exempel på resurshushållning är att planera placering av verksamheten, vägar och parkeringar för att uppmuntra cykling och gång istället för bilåkande, att välja uppvärmning med låg klimatpåverkan och hög värmeeffektivitet samt att bygga med förnyelsebara material som är lätta att återanvända och återvinna.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Möjligheterna för gång och cykel förbättras i detaljplanen genom t.ex. fler trafiksäkerhetsåtgärder till fördel för gång och cykel, samt fler cykelställ.</i></p> <p><i>Område för hämtning och lämningar har säkerställts i plankartan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Inget exploateringsavtal kommer att upprättas.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
---	--

Miljökontoret bedömer att för att uppfylla miljöbalkens intentioner i 2 kapitlet 5 § bör:

- Möjligheten att tillvarata solenergi beaktas vid utformning och placering av byggnader.
- Cykel och gåendes framkomlighet ska prioriteras framför andra transportalternativ.
- Byggentreprenörerna uppmanas att gå längre än vad byggregler/normer säger för specifik energianvändning per kvadratmeter.

Avfall

Det är positivt att utrymme avsätts för en återvinningsstation. Kontoret bedömer att placeringen av återvinningsstationen inte bör ge en ökad luftföroreningsbelastning för skolan och förskolan.

Dagvatten

Under förutsättning att de dagvattenåtgärder som föreslås i Rambölls dagvattenutredning (2018-03-02) genomförs bedömer miljökontoret att dagvattnet från området tas omhand på ett lämpligt sätt. Genom fördröjningsåtgärder inom planområdet kommer vattenflödet från området inte överstiga dagens. Miljökontoret ser positivt på att man föreslår öppna skålformade diken för att leda undan vatten vid större regn och att diken leder ut vattnet till grönområdet söder om planområdet. Det är en robust lösning, som förutom att minska risken för översvämning i planområdet, även renar dagvattnet.

De föreslagna makadammagasinen kommer enligt dagvattenutredningens beräkningar att reducera mängden föroreningar i dagvattnet från parkeringsytorna så att belastningen inte ökar jämfört med dagens nivå. Även om man jämför föroreningshalterna i dagvattnet med Regionplane- och trafikkontorets (RTK) förslag till riktvärden för direktutsläpp i recipient (1M) så ligger samtliga ämnen under riktvärdet.

Miljökontoret vill dock lämna ett par synpunkter gällande parkeringsytorna. Det framgår inte om de befintliga parkeringsytorna kommer att finnas kvar och om man i så fall avser att även ta hand om deras dagvatten på föreslaget sätt. Enligt skyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde ställs det visserligen inte krav på rening från befintliga parkeringsytor, men miljökontoret skulle välkomna att man i samband med exploateringen ser till att dagvatten från alla större parkeringsytor i planområdet hanteras på ett lämpligt sätt.

Fastighetskontoret har uppdraget att se över möjligheten att anlägga solceller på nya kommunala byggnader. Solceller kommer att anläggas på delar av den nya skolan.

De gående och cyklande barnens säkerhet och framkomlighet prioriteras högst vid utformning av trafikmiljöerna.

Plankartan är reviderad och återvinningsstationen placeras i den östra delen av planområdet.

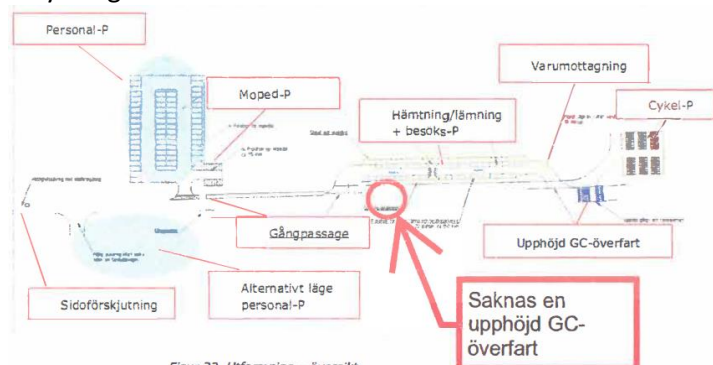
Lösningen där dagvatten från området norr om Sanduddsvägen avleds mot grönytan söder om Sanduddsvägen rekommenderas inte i den fördjupade dagvattenutredningen pga. att det skulle innebära en djup utdikning alternativt upphöjning av vägen för att större flöden ska kunna ledas dit.

Befintlig parkering norr om skolan har tagits ur planområdet. Parkeringen till förskolan bevaras. I övrigt försvinner befintlig parkering. Detta förtydligas i planbeskrivningen.

I den fördjupade dagvattenutredningen har lösningsåtgärder föreslagits för den lilla parkeringsytan i norr samt för parkeringen på förskolan i form av diken eller infiltrationsytor. Reningseffekten från dessa åtgärder räknas däremot inte med i StormTac. Detta för att visa att reningseffekten med resterande föreslagna åtgärder på de ytor

<p>De nya parkeringsytornas makadammagasin föreslås bräddas via ledning till dagvattendammen väster om planområdet. Enligt dagvattenutredningen ger detta ett extra reningssteg innan utsläpp i Mälaren. Miljökontoret skulle gärna se att andra alternativ till bräddningsvägar övervägs eftersom dammen står i direkt förbindelse med Mälaren via en kanal. Exempelvis skulle kanske parkeringsytornas bräddavlopp kunna ledas till grönytan på samma sätt som övrigt dagvatten.</p> <p>Markföroreningar</p> <p>Enligt planbeskrivningen så ska det inte finnas några markföroreningar inom detaljplanen. Vidare så framgår att området fyllts ut vid anläggandet av befintlig skola (Bo Orre Markråd AB, 1993).</p> <p>Miljökontoret kan inte finna några uppgifter om vilka massor som använts vid utfyllnaden och förutsätter därför att provtagning utförs av marken i form av en bred screening. Detta för att säkerställa att marken inte är förorenad över känslig markanvändning (KM).</p> <p>Trafikbuller</p> <p>Naturvårdsverket har i samarbete med Folkhälso-myndigheten tagit fram en vägledning med riktvärden för buller på skolgårdar från väg- och spårtrafik. Planbeskrivningen bör uppdateras och även hänvisa till dessa riktvärden.</p>	<p><i>som ska exploateras/byggas om är tillräcklig.</i></p> <p><i>Enligt Roslagsvattens rekommendation bräddas dagvattnet från växtbäddarna, som föreslagits ta hand om dagvattnet från parkeringsytorna, till ledning som mynnar i dammen. Det rekommenderas också att dagvattnet vid skyfall kan avrinna mot grönytan i stället för mot vägen.</i></p> <p><i>En miljöteknisk undersökning har genomförts. Denna visar att marken inte är förorenad.</i></p> <p><i>Utredningens bedömningsgrunder överensstämmer med Naturvårdsverkets vägledning. Planbeskrivningen uppdateras för att även hänvisa till vägledningens riktvärden.</i></p>
<p>Närlunda Vägförening</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</p>
<p>Närlunda Vägförening har följande synpunkter.</p> <p><i>Utredningen omfattar endast Sanduddens skola med tillhörande parkeringsytor samt trafiksituationen på Sanduddsvägen i anslutning till skolområdet. Korsningen mellan Sanduddsvägen och Ekerövägen ingår inte i utredningen.</i></p> <p>Närlunda Vägförening anser att detta är en alltför snäv avgränsning för att utgöra underlag till en meningsfylld trafikanalys. I resvaneundersökningen redovisas bl a en bild över barns upplevda trygga respektive otrygga platser där just korsningen Ekerövägen och Sanduddsvägen pekas ut som en mycket otrygg plats. Detta talar för att även denna plats borde ha tagits med i trafikanalysen. Det saknas även strategi för hur barn utanför Sandudden ska komma till skolan, om inte via bil eller buss, utan det är endast anslutningar precis vid skolan som beskrivs med åtgärder.</p>	<p><i>Planbeskrivningen kompletteras med en analys av korsningen av Sanduddsvägen-Ekerövägen.</i></p> <p><i>Illustrationsplanen uppdateras</i></p>

I nedan bild anser Närlunda Vägförening att det saknas en upphöjd GC-överfart. Saknar även förslag på förstärkt belysning av de olika överfarterna.

Figur 22. Utformning - översikt.

I dagvattenutredningen sammanfattas åtgärderna:

För dimensionerande regnhändelser föreslås erforderlig fördröjningsvolym tillgodoses, i huvudsak, i perkolationsmagasin fyllda med makadam. Från anläggningarna ges dagvattnet bräddningsmöjlighet till ett mjukt skålat dike, vidare till den öppna grönytan söder om befintligt planområde. För hantering av skyfall föreslås avskärande åtgärder nedanför sandslänterna i befintliga planområdesgränsen som leder ytavrinning från uppströms områden runt om eller igenom befintligt planområde till den öppna grönytan.

Närlunda Vägförening ifrågasätter hur dagvattnet från P-ytorna ska ledas till perkolationsmagasin. I utredningen beskrivs tillkommande P-ytor till 500 m² söder om Sanduddsvägen som ska avledas till ett nytt magasin men i trafikutredningen beskrivs den totala P-ytan till 2050 m². Var ska resterande perkolationsmagasin läggas? Vidare saknas beräkningar på bräddningen från perkolationsmagasinet till diket och vidare, via trumma?, över till grönyta söder om befintligt planområde. Hur är det tänkt? Likaså den något luddiga beskrivningen om avskärande åtgärder i grusåsen, hur är det tänkt att klara erosion? Närlunda Vägförening kommer inte att acceptera att dag- och ytvatten från skolområdet leds ut på Sanduddsvägen. Likaså behöver de upphöjda överfarterna förses med dagvattenbrunnar i lågpunkterna.

Kommunen föreslår att Närlunda Vägförening ska fortsätta ha huvudmannskapet för områdena GATA, GÅNG och NATUR.

Närlunda Vägförening motsätter sig att ta på sig område GÅNG då det redan ingår en gång- och cykelväg på andra sidan Sanduddsvägen. Den nya gångvägen ansluter inte till föreningens befintliga nät och det innebär bara problem att sköta den korta snutt när resterande del ska skötas av kommunen.

Likaså är det av föreningens åsikt att de i planen kvarstående ytor av NATUR vid parkering och bollplan bör tas över av

med fler hastighetsdämpande övergångsställen.

Se nya förslag till lösningar i den fördjupade dagvattenutrednings Bilaga 2 samt i detaljplanens plankarta samt planbeskrivning i avsnitt Teknisk försörjning. I plankartan skrivs bestämmelser om placering av dike, markens lutning samt markens genomsläpplighet in. Även vegetationsklädda tak för fördröjning av dagvatten möjliggörs.

<p>kommunen då dessa inte längre hänger ihop med tidigare ytor och därav blir svårare att sköta.</p> <p>Närlunda Vägörening anser att Sanduddsvägen i sin helhet ska övergå i kommunalt huvudmannaskap när utbyggnaden av Sanduddens bussgata genomförs.</p>	<p><i>Området för GÅNG har tagits bort. Gångvägen ska anläggas inom kvartersmark för skolan och kommer anläggas samt skötas av kommunen.</i></p> <p><i>Planbeskrivning och genomförandebeskrivning har kompletterats för att tydliggöra vilken allmän platsmark som har vilket huvudmannaskap samt i plankartan genom a₁ och a₂.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Vattenfall</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Vattenfall har inga elnätanläggningar inom det omedelbara närområdet för i samråd aktuell detaljplan. Vattenfall har en 24 kV markkabel ca 50 meter öster om planområdet.</p> <p>Enligt Vattenfalls bedömning kommer inte denna ledning att påverka planerad bebyggelse. Vattenfall har därmed inget att erinra i rubricerat ärende.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Telia</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Med anledning av det samrådsunderlag som översänts avseende den nya detaljplanen för Sanduddens skola, har Telia Sverige Net Fastigheter AB (TSNFAB) följande att erinra.</p> <p>TSNFAB äger en telestation med ledningsrätt inom planområdet på fastigheten Träkvista 3:99. Inledningsvis finner vi det anmärkningsvärt att vi inte nämns i planbeskrivningen och heller inte fått möjligheten att yttra oss i ett tidigare skede.</p> <p>TSNFAB hemställer att ett E-område för användning Tekniska anläggningar eller Telestation kvarstår i plankartan som sammanfaller med ledningsrätten samt att det i planbeskrivningen anges att en telestation finns och kommer att kvarstå.</p> <p>Vid nybyggnation runt fastigheten krävs ett avstånd på minst 10 m från anläggningen.</p> <p>TSNFAB förutsätter vidare att inga förändringar företas som påverkar TSNFAB:s anläggning och utrustning. Om förändringar företas ska kommunen eller exploatören ha klargjort vem som står för kostnaderna samt att dessa säkras</p>	<p><i>Telestationen på skolgården kommer att behöva rivas. Ekerö kommun har kontaktat Telia för detta och kommer att bekosta åtgärderna som krävs. Genomförandebeskrivningen har kompletterats med detta.</i></p>

<p>upp via avtalsförbindelse. Telestationsbyggnaden inrymmer känslig teknisk utrustning.</p> <p>Det är också viktigt att stationen kan nå dygnet runt året om, därför måste infart till telestationen säkras.</p> <p>Av vikt är också de ledningar/kabelstråk som finns i området. Kablage och ledningar ägs av Skanova AB vilka också måste få ges tillfälle att uttala sig i ärendet.</p>	
<p>Berörda fastighetsägare samt övriga yttranden:</p>	
<p>YTTRANDE 1</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar</i></p>
<p>Jag har utgått ifrån att ombyggnationen gäller en tre parallellig F-9. Jag skulle dock önska en två parallellig F-9 såsom ursprungligen var tänkt, och som skulle passa mycket bättre med var och hur Sandudden är lokaliserad med den infrastruktur och natur som finns i området. Tyvärr känns det som om det alternativet inte längre finns med i samrådet utan att vi är helt överkörda i den delen, så nu är det bara faktumet att Ekerös största (?) skola ska byggas nere i vår grusgrop som gäller.</p> <p><u>Sammanfattning:</u> Att skolan behöver byggas ut står klart för var och en, men att Sandudden med dess läge och infrastruktur ska behöva stå värd för Ekerös största skola på grund av att kommunen har haft en urusel planering av antalet skolplatser det känns orättvist och fel. Därför hoppas och önskar jag som dels en av skolans närmsta grannar (och alltså en av de som blir mest berörd) och dels en förälder till barn i skolan att ni lyssnar på vad jag har att framföra.</p> <p>1) Gör en sådan minimal förändring av grönytan söder om Sanduddsvägen (område 22) eftersom det är den enda fria yta som de boende har gemensamt i Sandudden. Ni har utgått ifrån ett felaktigt antagande om att "gräsytan har inget stort allmänt rekreativvärde". Tvärtom, den har ett stort allmänt rekreativvärde för boende i området. Exempelvis så på kvällar, helger och lov nyttjas den av barnen i området dagligen under sommarhalvåret. Det finns en oro för att skola (på skoltid) och fritids (på lovtid) tar den enda gemensamma yta i anspråk som våra barn och unga kan få röra sig fritt på.</p> <p>Naturligtvis ska inte konstgräs komma ifråga eftersom spridning av granulat från konstgräsplaner har identifierats som en viktig källa till utsläpp av mikroplast i Sverige enligt Naturvårdsverket. Allra helst gräsplan, i andra hand grusplan.</p> <p>2) Se över trafiksituation både under byggtiden som när skolan är färdigbyggd. Det framkommer flera</p>	<p><i>Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att utreda en utökning av Sanduddens skola till ca 900 elever.</i></p> <p><i>Det är en felaktig formulering att påstå att ytan inte har ett stort allmänt rekreativvärde. Detta har reviderats. Delar av området söder om Sanduddsvägen tas i anspråk för att skapa en större och bättre skolgård genom att idrottshallen placeras utanför skolgården, söder om vägen. Delar av området tas även i anspråk för att skapa en bättre trafiksituation längs med Sanduddsvägen. Stora ytor bevaras och säkerställs samtidigt genom planens genomförande.</i></p>

frågetecknen när man läser om den trafikutredning som är gjord, och beskrivningen känns inte realistisk och trovärdig. Vill även påpeka att en bussgata aldrig ska komma som ett argument i och med utbyggnaden av Sanduddens skola eftersom då ska det vara med i samrådet för utbyggnaden av skolan. Någon bussgata vill jag inte ha.

Grönytan söder om Sanduddsvägen

Söder om planområdet finns det en stor gräsyta (allmän platsmark i detaljplan) som används som bollplan. Det finns en promenadstig som löper från Sanduddsvägen och söderut. Det står "Gräsytan har inget stort allmänt rekreativvärde i dokumentet" på sidan 7 Sociala värden, Behovsbedömning Sanduddens skola, och jag ifrågasätter starkt detta påstående.

Jag menar tvärtom att gräsytan har mycket stort allmänt rekreativvärde. Det är det enda område i hela Sandudden som kan nyttjas för gemensamma aktiviteter. Det finns annars bara skogsområden, en liten lekpark bredvid vatten (där kan ej små barn vistas själva) samt privata tomter. Boende i Sandudden har alltså ingen gemensam yta förutom gräsytan.

Jag undrar av vem och på vilka grunder ett sådant påstående har gjorts, och skulle vilja veta bakgrunden till detta påstående. Dels innefattar planen att det ska byggas parkering, samt att avfallsstationen ska flyttas till grönytan. Det betyder att trafik kommer "närmare" bollplanen, vilket ökar risk för olyckor med mindre barn som i dagsläget nyttjar grönområdet och de fotbollsmålen som finns där idag.

Det står även i Avsnitt 3.3 MKB AF consult sid 7 att: "Planförslaget innebär inte att mark som kan anses betydande för rörliga friluftslivet eller turismen tas i anspråk". Vem anser något sådant? Det finns ingen annan yta inom Sandudden för lek och rörligt friluftsliv än just den grönytan.

Det framkommer i dokumentet S Sandudden planbeskrivning sid 13 att gräsytan ska förutom parkering (med dagvattensrening), avfallsstation och bollplan innehålla utegym, förråd och väderskydd.

Jag önskar att de lämnar gräsytan så orörd som möjligt och att inga strålkastare eller förråd eller väderskydd sätts upp. Förslagsvis inte heller några staket eller annat som begränsar den grönyta som finns idag (annat än mot parkering och avfallsstationen), för att skydda mot olyckor om exempelvis barn springer dit för att hämta en boll. Vidare ska det vara fortsättningsvis vara gräsplan (naturligtvis inget så miljöbelastande och onödigt som konstgräs, men jag vill heller inte ha grusplan).

Trafiksituationen

Trafiksituationen har setts över och föreslagna åtgärder uppdateras i planhandlingarna.

Det är en felaktig formulering att påstå att ytan inte har ett stort allmänt rekreativvärde. Detta har reviderats.

Avfallsstationen flyttas bort från gräsytan. Det är möjligt att anlägga någon form av barriär vid parkeringen. Denna skall dock inte skada tillgängligheten till gräsytan från Sanduddsvägen.

Bedömningen kvarstår att ingen mark som har betydelse för det rörliga friluftslivet eller turismen kommer att tas i anspråk. Det rör sig om en iordningsställd gräsyta inom tätbebyggt område.

Varken aktivitetsytans innehåll, underlag eller eventuella strålkastare regleras i detaljplan. Staket kan tänkas fylla ett syfte att sätta upp mot exempelvis parkeringen, men staket kommer inte att regleras i detaljplan.

Hämtning och lämning vid skolan

Av trafikutredningen går det inte att få någon helt klar bild över vad som gäller. Dels räknas det på att barn som lämnas/hämtas med bil är barn i åk F-5 (sid 25), samtidigt säger de att skolans upptagningsområde är idag i stort sätt begränsat till ett område om 1 km radie från skolan. Trots detta framkommer det att 29 % av eleverna blir skjutsade med bil. Om denna fördelning tillämpas på det nya elevantalet innebär det att ca 157 elever blir skjutsade med bil (29% av ca 540 elever i åk F-5), (sid 22). Med det utökade elevantalet nämner de att exempelvis Munsö (sid 20) kommer att ingå i det nya upptagningsområdet och de kan ej gå eller cykla. Så hur kommer det sig att i trafikutredningen så tillämpar de samma 29% på det nya elevantalet. Det känns inte sannolikt att när upptagningsområdet ökar så är det SAMMA andel som blir skjutsade. Det borde snarare vara en högre andel.

Dels beskrivs det i undersökningen att det redan i dagsläget är en rörig trafiksituation. I dokumentet S Sandudden planbeskrivning (sid 18) framkommer att trafikmängden på Sanduddsvägen på morgonens maxtimme är 550 fordon och under eftermiddagens maxtimme 420 fordon. Trafiken till och från skolan uppgår till 280 bilar. Undersökningen visade att eleverna blir skjutsade eller går till skolan. Personalen åker i huvudsak bil. Det är inte lätt att förstå hur de beräknar att när elevantalet ökar från 380 till 900 elever så kommer antalet bilar med "drygt 250 bilar till en nivå på 524 bilar (ÅDT)". Med så stor ökning av elevantalet tänker sig man en enbart dryga 100% ökning till den redan idag "röriga" trafiksituationen. Det känns inte trovärdigt.

Kollektivtrafiken

I trafikutredningen (sid 13) framkommer felaktiga uppgifter avseende Buss 309 (Brommaplan-Kaggeholm). Det sägs att från och med klockan 05.00 till 15.00 går bussarna en gång i timmen med undantag vid 08-tiden då de går med 30 minuters intervall. I själva verket går bussarna oftare på morgonen under rusningstrafik. Bussarna från Kaggeholm till Sandudden går: klockan 5.50, 6.28, 6.49, 7.09, 7.29, 7.49, 8.09, 8.29, 8.58, 9.23. Sedan startar buss från Sandudden också 7.58. Det framgår inte klart vad denna information har för syfte, ska den påvisa något trafikflöde så kan trafikutredningens felaktiga uppgifter leda till att felaktig slutsats dras. Utredningen säger att den nuvarande hållplatsutformningen bedöms klara de framtida trafikflödena, och då bör det säkerställas att det är rätt antal bussar som räknas.

Vidare framgår det av trafikutredningen att "jämfört med fördelningen för nuläget antas andelen resande med kollektivtrafik öka något medan andelen resande i bil minska några procentenheter". Att kollektivtrafiksandelen kommer att öka i och med att Sanduddens skola ökar sitt upptagningsområde är förståeligt, men varifrån kommer

Det största tillskottet av elever till Sandudden kommer att vara högstadieelever. Majoriteten av högstadieeleverna kan ta sig till skolan till fots, med cykel, moped eller buss.

Ökningen har räknats ut med hjälp av Trafikverkets alstringsverktyg. Åldersfördelningen ändras från F-6 till F-9, där äldre barn inte brukar skjutas till skolan i samma utsträckning vilket har tagits med i beräkningarna för trafikökningen. Trafikmiljön har nu utvecklats för att skapa bättre förutsättningar för gående och cyklist.

Den något felaktiga tidtabellen har inte legat till grund för antaganden som gett upphov till felaktiga slutsatser och resultat.

Det största tillskottet av elever till Sandudden kommer att vara högstadieelever. Högstadieeleverna kan sannolikt i högre utsträckning åka buss

antagandet att andelen resande i bil minskar? Det blir väl snarare så att andelen gående minskar i och med att det kommer nya elever med längre till skolan än dagens elever.

Övrig tid

Det har inte framkommit vad som beräknas avseende ökad trafik på övrig tid än i samband med lämning och hämtning vid skolan. Trafiken till och från Sandudden kommer att öka i och med en idrottshall som vänder sig till föreningar på kvällar och helger, och då kommer skolparkeringen och även parkeringen vid grönytan att användas. Även med tanke på flytten av avfallsstationen kommer att påverka trafik på Sanduddsvägen vid grönområdet.

Byggtid

Det känns också oklart hur trafiken ska fungera under byggtiden (som beräknas till 3-5 år) när det kommer vara en hel del fordon som ska till byggarbetsplatsen.

Buller

Trafikbullerutredningen som gjorts för bussgatan tar ej hänsyn till utbyggnad av skolan (och därmed ej tänkt på att antal bilar och ev bussar sannolikt ökar). Utredningen konstaterar dock att ökandet till 640 elever ger ingen märkbar förändring av trafikmängden. Nu är ju verkligen en annan då elevantalet planeras till 900 elever. Då undrar jag om den nya situationen skulle ge ett annat svar.

Jag önskar bättre utredning om trafiksituationen (inklusive en trafikbullerutredning byggd på de omständigheter som nu ska råda), både under och efter utbyggnad av skolan.

Bussgatan

Det finns fortfarande kvar i planen att en bussgata ska byggas. Det skulle enligt utredningen innebära ökad turtäthet för buss, och trafikutredningen säger (sid 20) att om bussgata blir av finns det behov att utöka med ytterligare hållplats vid Sanduddens skola samt att Sanduddsvägen behöver breddas från 6,5 m till 7 m. Och att detta kan inbjuda till högre hastigheter.

Det betyder att ytterligare grönområden tas bort från Sanduddsborna samt att trafikbuller ökar, och trafiksituationen kan bli än mer rörig.

I trafikbullerutredningen som gjorts sägs det att man förutsätter att husen längs Sanduddsvägen har sina uteplatser på norrsidan (dvs den sida av huset som ligger i brant backe uppåt) (sid 9). Om inte, så måste det sättas upp bullerskärmar längs med Sanduddsvägen på båda sidor (2,5 m) +lokala skärmar vid vissa hus så att de inte får för högt buller. Eftersom ingen av husen har sin uteplats på norrsidan (av förstaeliga skäl) så bör alltså 2,5 m höga bullerskärmar sättas upp längst

istället för bil till skolan jämfört med de yngre eleverna.

Parkeringsplatsen är tillräckligt stor för att tillgodose behovet på 40 parkeringsplatser om idrottshallen och aktivitetsytan nyttjas samtidigt. Vad gäller den ökade trafikstringen till området anses den vara marginell. Återvinningsstationen flyttas.

Trafiksituationen under byggtiden hanteras inte i detaljplan.

För en skola med 690 elever bedöms riktvärdena för buller uppfyllas med god marginal. Med en skola för 900 elever bedöms trafikmängden öka med 6% vilket bedöms falla inom den goda marginalen och på så sätt klara sig inom riktvärdena.

Detaljplanen för Asknäs bussgata är vilande under framtagandet av detaljplanen för Sanduddens skola.

När arbetet med detaljplanen för Asknäs bussgata startas upp igen kommer utredningens resultat avseende västra Sandudden att hanteras.

<p>med hela västra Sandudden om en bussgata blir verklighet enligt trafikbulerutredningen.</p> <p>Bussgata vill jag inte ha. Gärna tätare turer på befintlig körning, men ingen buss genom Sandudden.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>YTTRANDE 2</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar</p>
<p>Buss- o cykelgata ska byggas samtidigt så den är klar när den nya skolan blir färdig. Bussen slipper vända utanför skolan. Barnen i Sommarstaden kan då gå eller cykla eller ta bussen. Viktigt med en utfart/infart till för utryckningsfordon. Enda nedfarten idag är nedför backen. Det har varit olyckor där så det varken gått att komma till eller från Sandudden. Vid all denna nybyggnad och hårdgjorda ytor på ängen ska man då inte göra en kvävedam för att skydda småsvaltingen. Är det Länsstyrelsen som är ansvarig för det?</p>	<p><i>Detaljplanen för Asknäs bussgata kommer inte tas fram parallellt med den här planen. Bedömningen har gjorts att den utbyggda skolans trafiksituation inte är beroende av att bussgatan har byggts ut.</i></p> <p><i>Kommunen är ansvarig för att se till att genomförandet av detaljplaner inte påverkar Natura 2000-områdena. Bedömningen har gjorts att småsvaltingen och Natura 2000-områdena inte kommer att påverkas av genomförandet av detaljplanen och därmed behövs inga skyddsåtgärder.</i></p>
<p>YTTRANDE 3</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer</p>
<p>Jag vill inte att ni ska bygga ut skolan alls då Sandudden redan har det trångt som det är. Åtminstone inte bygga ut en skola för 900 elever. Det skulle räcka med en 2 parallellig F-9 skola, eller möjligtvis en 2 parallellig F-6 och en 3 parallellig 7-9.</p> <p>Bygg inte på ängen söder om Sanduddsvägen! Det stör djurlivet och oss som bor närmast.</p> <p>Jag vill varken ha en parkering på ängen, eller en återvinningsstation. Nu när det ska göras en ny detaljplan föreslår jag att återvinningsstation stryks från detaljplanen. Det blir ännu mer trafik till området vilket inte behövs om skolan byggs ut och det i sig ökar trafiken. Vilken annan skola i landet har en återvinningsstation (och bilväg) rakt igenom skolområdet?</p> <p>Om ni ska bygga en bollplan (vilket jag inte heller vill) på ängen vill jag inte ha konstgräs då det är väldigt dåligt för miljön på grund av mikroplaster. Jag anser att det är onödigt att belasta miljön för att högstadieselever ska ha idrott där några veckor om året. Jag vill inte heller ha grus för att det dammar och ger dålig luft. Inte heller strålkastare eftersom att det kommer störa dem som bor närmast. Dessutom ska bollplanen byggas för skolans elever som har idrott, och uteidrott sker aug-okt och apr-jun och då är det dagsljus under skoltid.</p>	<p><i>Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska utreda en utökning av Sanduddens skola till ca 900 elever.</i></p> <p><i>Målet är att exploatera ängen så lite som möjligt, men för att möjliggöra utbyggnaden behöver vissa funktioner placeras på andra sidan Sanduddsvägen. De rödlistade arterna som lever i anslutning till ängen kommer inte påverkas av exploateringen. Återvinningsstationen flyttas bort från ängen.</i></p> <p><i>Noteras. Underlaget och ljusanordningar på bollplanen/aktivitetsytan regleras inte i detaljplan.</i></p>

YTTRANDE 4	Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentar
<p>Jag vill inte att ni ska bygga ut skolan alls då Sandudden redan har det trångt som det är. Åtminstone inte bygga ut en skola för 900 elever. Det skulle räcka med en 2 parallellig F-9 skola, eller möjligtvis en 2 parallellig F-6 och en 3 parallellig 7-9. Om det till exempel går 900 elever på skolan störs vi i Sandudden, eftersom då kommer det att vara en massa trafik. Det blir också en hel del avgaser, som är dåligt för barnen som går på skolan, de som bor i Sandudden, djurliv och miljön. Vill ni det?</p> <p>Jag vill varken ha en parkering på ängen, eller en återvinningsstation. Nu när det ska göras en ny detaljplan föreslår jag att återvinningsstation stryks från detaljplanen. Vilken annan skola i landet har en återvinningsstation (och bilväg) rakt igenom skolområdet?</p> <p>Om ni ska bygga en bollplan (vilket jag inte heller vill) på ängen vill jag inte ha konstgräs då det är väldigt dåligt för miljön på grund av mikroplast. Jag anser att det är onödigt att belasta miljön för att högstadiel elever ska ha idrott där några veckor om året. Jag vill inte heller ha grus för att det dammar och ger dålig luft. Inte heller strålkastare eftersom att det kommer störa dem som bor närmast. Dessutom ska bollplanen byggas för skolans elever som har idrott, och uteidrott sker aug-okt och apr-jun och då är det dagsljus under skoltid.</p> <p>Snälla, lyssna på oss i Sandudden!</p>	<p><i>Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska utreda en utökning av Sanduddens skola till ca 900 elever.</i></p> <p><i>Återvinningsstationen flyttas bort från ängen.</i></p> <p><i>Noteras. Underlaget och ljusanordningar på bollplanen/aktivitetsytan regleras inte i detaljplan.</i></p>
YTTRANDE 5	Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentarer
<p>Vi vill härmed lämna följande synpunkter på detaljplanen i fråga. Vi anser att naturmark söder om Sanduddsvägen ej ska bebyggas med parkering eller återvinningsstation, och så långt som möjligt i övrigt behålla nuvarande karaktär. Då bibehålls områdets naturvärde samtidigt som trafiksäkerheten förbättras då gångtrafik till och från parkering inte behöver korsas gatan.</p> <p>Vi föreslår därför att detaljplanen ändras så att parkering (S2) förläggs norr om Sanduddsvägen enligt bilden nedan.</p>	<p><i>Målet är att exploatera ängen så lite som möjligt, men för att möjliggöra utbyggnaden behöver vissa funktioner placeras på andra sidan Sanduddsvägen.</i></p> <p><i>Återvinningsstationen flyttas bort från ängen.</i></p> <p><i>Förslaget i bilden nedan innebär dessvärre att en mycket stor del av elevernas skolgård skulle försvinna.</i></p>

Om nuvarande skola på sikt ska rivas kan parkeringar tillskapas när skolan är riven och antingen samlas enligt bilden ovan eller ännu hellre längs med Sanduddsvägen för att inkräkta så lite som möjligt på ny skolgård, se nedan.

Väljer man att behålla den befintliga skolan med utbyggnad kan ytterligare parkeringar istället tillskapas enligt bilden nedan.

För det fall det efter sedvanlig beredning med eventuella överklaganden mot förmodan visar sig att det blir aktuellt med parkering söder om Sanduddsvägen föreslår vi att den görs så liten som möjligt och hålls samlad så nära redan befintlig asfaltering, se bilden nedan.

Granskningsförslaget ser lite annorlunda ut och innefattar parkeringar norr om Sanduddsvägen. Om fler parkeringar föreslås norr om vägen uppnås inte Boverkets rekommendation om minsta kvadratmeter friyta per elev.

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om att Sanduddens skola behöver byggas ut till en skola för ca 900 elever. Det innebär att den befintliga skolan måste rivas, annars finns inte tillräckliga ytor för att kunna skapa en skolgård.

I granskningsförslaget föreslås en mer effektivt använd yta som rymmer bussvändslinga, pumphus och parkering.

 <p>Vid behov av ytterligare parkeringsplatser föreslår vi att de skapas genom delar av de ovan föreslagna lösningarna.</p>	
<p>YTTRANDE 6</p> <p>Vi är positiva till att bygga ut Sanduddens skola.</p> <p>Vi är säger däremot bestämt nej till en ökning av högsta tillåtna byggnadshöjd, då en trevåningsbyggnad inte alls passar in i området. Vi förespråkar att den befintliga skolan byggs ut, ett alternativ som inte verkar vara särskilt väl utrett enligt förslaget för den nya detaljplanen. Här bör betydligt fler alternativ kunna presenteras som både tar hänsyn till framtida kapacitetsbehov samt att befintliga lokaler kan användas under byggnadstiden.</p> <p>Att riva den befintliga skolan som inte ens är 20 år gammal för att på samma yta göra skolgård är ytterst oansvarigt ur ett ekonomiskt-, resurs- och miljöperspektiv. Ett mycket märkligt sätt att förvalta kommuninvånarnas/skattebetalarnas gemensamma medel.</p> <p>I övrigt är inte övergångsstället längst ned på Krossvägen med i förslaget om passager som ska hastighets säkras. Det övergångsstället används flitigt varje skoldag.</p> <p>Om ni mot förmodan lyssnar på oss som berörda fastighetsägare i frågan och bygger till skolan med god hänsyn till miljö- ekonomi- samt naturresurser så önskar vi även att busshållplatsen flyttas ca 100m västerut i Sandudden så att den inte ligger i direkt anslutning till vår privata tomt, ca 10m från uteplats. Då ljudet från bussarnas acceleration från hållplatsen ofta är mycket högt.</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentarer</i></p> <p><i>Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska utreda en utökning av Sanduddens skola till ca 900 elever. Det innebär att den befintliga skolan måste rivas och en ny skolbyggnad måste byggas i tre våningsplan för att vi ska få ytor till en ordentlig skolgård. Den befintliga skolan har brister, bland annat med ventilationen.</i></p> <p><i>Illustrationsplanen uppdateras med en hastighetsdämpad passage över Krossvägen.</i></p> <p><i>Busshållplatsen flyttas västerut.</i></p>
<p>YTTRANDE 7</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads- kontorets kommentarer</i></p>

<p>Har nu gått igenom planbeskrivning och plankarta samt tittat på övriga handlingar. Min slutsats efter att ha läst planbeskrivningen är att det inte känns helt dumt, även om vissa delar är svårt att ta in.</p> <p>Hur som helst, det som får mig att reagera är den bussgatan som smygs in där man gjort en bullerutredning och landat i att de flesta uteplatser antas veta bort från Sanduddsvägen vilket får mig att fundera på om dessa personer som gjort undersökningen överhuvudtaget gått runt och sett hur området ser ut...</p> <p>Inte alla, men snudd på, har uteplatser längs med Sanduddsvägen vilket skulle innebära att en bussgata skulle vara inte bara förödande utan också bli otroligt kostsamt för alla drabbade när de tvingas till att flytta uteplatsen. Har kommunen budgeterat för att ta denna kostnad för alla de drabbade?</p> <p>Att lösningen är 2,5 m hög skärm är ännu mer skrämmande, det skulle förstöra hela området.</p> <p>Vad man också ska lägga till och det allra viktigaste är alla barn som leker i området. Hur kan det ens vara möjligt att någon form av expert landat i att man ska höja hastigheten? Att ha 30 innebär att majoriteten av de körande snittar 40 så då kan ni experter kanske räkna ut vad 50 skulle innebära och också hur olycksrisken skulle öka.</p> <p>Jag är emot bussgatan av flera anledningar. Husen utmed Sanduddsvägen har inte en placering som lämpar sig för såpass omfattande tung trafik som detta skulle handla om, vare sig ur buller- eller partikelsynpunkt. Området är således fel-planerat för detta. Dessutom är det inte rimligt att förvänta sig att bussar ska avgå från varenda villabostadsområde. Här finns också en säkerhetsaspekt med tung trafik i direkt anslutning till skolgård. Merparten av en utbyggd skolas bussåkande elever kommer att komma från Munsöhället. Att kliva av vid Ekerövägen och därefter ta en kort promenad till skolan via den tillkommande nya gångvägen är en mycket bra lösning och därför borde inte bussgatan i sig vara nödvändig.</p> <p>Så, bygg er skola men se till att inte gå vidare med den dumdristiga planeringen kring en eventuell bussgata. Det kommer inte bara att innebära en stående och övermäktig administration i form av ramaskri från berörda för alla er med något sorts ansvar, det kommer också att innebära att familjer och dess barn kommer bli så hårt drabbade att merparten kommer överväga en flytt till slut. Så snälla, tänk en gång till och titta på vilka behov som faktiskt finns.</p>	<p><i>Bullerutredningen beställdes till detaljplanen för Asknäs bussgata. Eftersom utredningen är av intresse även för denna detaljplan kan vi använda oss av den även här. Detaljplanen för Asknäs bussgata är vilande under framtagandet av detaljplanen för Sanduddens skola. När arbetet med detaljplanen för Asknäs bussgata startas upp igen kommer utredningens resultat avseende västra Sandudden att hanteras. En utbyggnad av Sanduddens skola påverkar inte bullernivåerna för västra Sandudden, varför detta inte behöver hanteras i den här detaljplanen.</i></p> <p><i>I aktuell detaljplan planeras inte för någon hastighetshöjning. Istället föreslås fler åtgärden som ska fungera hastighetsdämpande.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>YTTRANDE 8</p>	<p>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer</p>
<p>Jag tycker att planeringen för den nya större skolan på Sandudden på det stora hela är bra. Vill dock framföra några</p>	

reflektioner som det är bra om kommunen tar med sig i det fortsatta arbetet:

Dränering: Marken på Sandudden dränerar sig inte av sig självt. Det är sandmark och vatten blir stående istället för att rinna ner i marken. Detta märks på flera ställen på Sandudden, inte minst på nuvarande skolgård och parkering utanför skolan. När den nya skolan byggs behöver därför marken runtom skolan och i anslutning till skolan dräneras ordentligt så att vatten rinner undan vid nederbörd och snösmältning. Idag blir det stora vattenansamlingar på många ställen och på vintern blir det isbeläggningar med stora risker för halka på skolan både för personal, elever och föräldrar.

Återvinningsstationen: Bra att återvinningsstationen flyttas till bredvid pumpstationen istället för i nära anslutning till skolgården.

Idrottshall: Idrottshallar är bristvara både på Ekerö och i Stockholm. När det nu ska investeras i en ny större idrottshall är det lika bra att bygga den så stor som möjligt och lämplig för så mycket olika idrottsverksamhet som möjligt (bollsporter, gymnastik, dans, teater, friidrott, tennis). Bra om det ex. kan spelas matcher och kan vara uppvisningar med publik.

Parkeringsmöjligheter: Då naturen på Sandudden är känslig är det viktigt att det finns tillräckligt med parkeringsplatser för de som lämnar och hämtar barn och för personal (både på förskolan och skolan). Man behöver således räkna på parkeringsmöjligheterna utifrån behoven både avseende skolan och förskolan. Parkeringsplatserna behöver även beräknas utifrån den verksamhet som idrottsföreningar kan tänkas hyra idrottshallen för.

Troligen är de beräknade parkeringsplatserna enligt nu liggande förslag för få. Om det vid rusning för lämning och hämtning på morgon och eftermiddag finns för få parkeringsplatser kommer föräldrar att parkera i naturen runt skolan. Så sker redan idag då det ex. är föräldramöten på förskolan eller skolan. Ingen bra ide att förhindra detta genom att ex. placera ut stora stenar på gräs och ängar (då blir folk bara irriterade) utan antalet parkeringsplatser behöver vara tillräckliga utifrån behovet och antalet barn på skolan och förskolan. Storleken på den planerade parkeringen på "ängen" vid pumpstationen behöver troligen vara större.

Cykelställ: De som inte tar bilen för att lämna och hämta på skolan kommer i stor utsträckning att cykla. Även en stor andel av eleverna på skolan kommer att cykla dit och hem. Redan idag är antalet cykelställ på skolan och förskolan alldeles för få och cyklar ställs eller läggs överallt på gräsytor på Sandudden där det inte är avsett för cyklar.

Vi känner till problemet med vattenansamlingar och det ska åtgärdas. En fördjupad dagvattenutredning har tagits fram till granskningsskedet.

För att minska exploateringen av ängen flyttas återvinningsstationen till en annan placering (utanför skol-området).

Detaljplanen möjliggör för en fullstor idrottshall.

Förskolans parkering löses inom förskolans fastighet. Skolan och förenings-verksamheternas parkerings-behov har utretts och resultatet ligger till grund för parkeringsytorna som nu föreslås.

Det reviderade granskningsförslaget möjliggör för något fler parkeringsplatser än samrådsförslaget.

Att personal och elever cyklar till Sandudden i högre utsträckning ska uppmuntras och därför planeras flera trafiksäkerhetsåtgärder till förmån för gång- och cykeltrafikanter samt en stor mängd cykelställ.

Att många cyklar är bra både för miljön och hälsan och för att uppmåna till fortsatt cyklande är det viktigt att det finns tillräckligt med cykelställ på skolan och i anslutning till skolan, ex. idrottshallen och busshållplatsen där många ställer cykeln för att åka kollektivt till arbetet. Antalet cykelställ behöver vara tillräckligt utifrån antalet barn och personal på skolan och förskolan. Därutöver cyklar ett antal boende på Sandudden, som inte har barn varken på skolan eller förskolan, till busshållplatsen för att sedan åka kollektivt. Utifrån liggande förslag är antalet cykelställ alldeles för få utifrån behovet.

Trafiksituationen: Bilvägen förbi skolan är smal och enkelriktad med farthinder i form av en "getingmidja" vid busshållplatsen. Idag finns en parkering till skolan INNAN busshållplatsen och den andra parkeringen FÖRBI busshållplatsen. Enligt förslaget till detaljplan är samtliga parkeringar FÖRBI busshållplatsen och getingmidjan. Detta innebär att ALLA som kör sina barn till och från skolan och förskolan samt ALL personal som tar bilen till jobbet måste passera "getingmidjan" vid busshållplatsen. Även boende på Sandudden som kör bil till arbetet måste passera skolan och getingmidjan. Bussarna vänder på Sandudden och stannar på samma plats för att både plocka upp och släppa av resenärer. När bussen stannat vid busshållplatsen kommer inga fordon förbi och det blir köer nedför backen mot Sandudden och från Sandudden längs med förskolan och skolan.

Det kommer att bli en ohållbar trafiksituation med trafikstockning vid Sanduddens skola under rusningstider på morgon och eftermiddag. Då skolan i framtiden kommer att ha väsentligt fler elever och personal kommer antalet bilar som ska passera getingmidjan vid busshållplatsen att öka. Även troligt att busstrafiken framöver kommer att öka. Även postbilen kör på trottoaren utanför skolan då det finns en postlåda i direkt anslutning till övergångsstället. DESSUTOM är det ännu fler elever som framöver kommer att ta sig till och från skolan till fots eller med cykel och utan sina föräldrar. Alla dessa elever ska passera övergångsstället vid busshållplatsen på Sanduddsvägen för att ta sig till skolan. Just vid övergångsstället kommer trafikstockningarna att vara som värst och det finns stora risker för trafikolyckor med barn som blir påkörda av bilar eller bussar. Utformningen idag av Sanduddsvägen utanför skolan med busshållplats, postlåda, getingmidja och övergångsställe på precis samma plats är INTE EN TRAFIKSÄKER SKOLVÄG för barnen. En undersökning att trafiksituationen utanför skolan behöver därför göras. Undersökningen behöver baseras på trafiken och antalet elever framöver när skolan är klar och fylld med personal och elever.

Buller och vibration: Utifrån det ökade antalet fordon (både bilar och bussar, se punkten ovan) som kommer att passera längs Sanduddsvägen, PRECIS UTANFÖR SKOLAN, behöver en analys göras om framtida bullernivå och vibrationer i skolan

Sanduddsvägen föreslås breddas längs skolområdet och timglashållplatsen föreslås flyttas ca 100 meter västerut. På så sätt behöver färre invånare passera getingmidjan och avlämnings slingan nås utan att passera den.

Om ytterligare åtgärder behöver göras efter färdigställandet av den nya skolan kommer det vara möjligt utan att ändra detaljplanen.

och på skolgården. Bullernivån kommer att öka och det är viktigt att det blir en bra arbetsmiljö både för elever och lärare nu när kommunen satsar och bygger en ny stor skola. Kommunen behöver göra en bullerprognos baserad på trafiken i framtiden när skolan är klar och fylld med elever och personal och busstrafiken har ökat. Troligen behöver bullerminskande åtgärder att vidtas redan när skolan byggs. Ex. i form av fönster som står emot buller, tilläggsisolering och andra fasadåtgärder, bullerskärmar, åtgärder på ventiler, bullerplank längs delar av skolgården m.m.

Ventilation: Sandudden är ett område där solen ligger kraftigt på mot slänten upp mot Ekerövägen. Det blir därför VÄLDIGT VARMT inomhus i skolan med ohållbar arbetsmiljön för både personal och elever som följd. Just på Sandudden blir det väldigt varmt inomhus redan innan det är högsommarvärme utomhus. Därför viktigt att bra ventilation installeras i skolbyggnaden och idrottshallen. Helst ska ventilationen kunna sänka temperaturen inomhus.

Utomhusbelysning: Idag är sanduddens skolgård dåligt belyst, även bilparkeringen. Bättre belysning på parkeringen i framtiden är en trafiksäkerhetsfråga, många barn tillhörande både förskola och skola kommer att röra sig där. Bättre belysning på skolgården är en säkerhetsfråga för barnen. Skolgården angränsar till en slänt med träd, buskar och annan växtlighet (skogsområdet). Viktigt att skolgården i framtiden är belyst även mot skogsområdet så att skolpersonalen kan ha koll på barnen (i den bristfälliga belysning som är idag ser personalen inte barnen som befinner sig längs skogsområdet). Skolpersonalen behöver också kunna se så att det inte befinner sig några "skumma personer" som vill barnen illa i skogsområdet. Det finns alltså även ett trygghetsperspektiv i frågan om bättre utomhusbelysning. Idrottshallen kommer att användas av idrottsföreningar på kvällstid då det är mörkt utomhus så bra och trygg belysning är även viktigt i anslutning till idrottshallen. En bra utomhusbelysning runt skolbyggnaden, idrottshallen och skolgården minskar även risken för skadegörelse på skolan och att personer samlas där kvällstid för att ex. dricka alkohol eller ta droger (detta är redan idag ett problem på Sanduddens skola).

Helhet: Sanduddens skola kommer att angränsa till Förskolan Pyslingen. Idag ser det ut som "hej kom och hjälp mig" i området mellan skolan och förskolan och mellan de två olika parkeringsplatserna (ex är förskolans parkeringsplats asfalterad medans skolan inte är det). När nu hela området görs om behöver det göras en helhetsanalys så att hela skolområdet, inklusive förskoleområdet, blir fint och ser färdigt ut. Ända sedan Sanduddens skola byggdes och Pyslingen byggde nytt har det sett ut som en ofärdig byggarbetsplats istället för ett trevligt och inbjudande skolområde. Ta därför ett helhetsgrepp och lägg lite extra asfalt, plantera ett extra träd eller lägg gräs på någon

Bullerutredningen har tagit hänsyn till ökade trafikmängder, inklusive bussarna. Riktvärdena för buller, både för skolbyggnaden och skolgården, uppfylls med god marginal.

Den nya skolan ska få en bättre ventilation än den befintliga.

Bättre belysning på parkeringar och på skolgården är viktigt och frågan kommer att bevakas i genomförande-skedet. Det regleras inte i detaljplan.

Alla ytor som tillhör Sanduddens skola kommer att förskönas i och med ombyggnationen men förskolan är privatägd, både fastigheten och verksamheten.

ytterligare yta - om det behövs för helhetsintrycket av området.	<i>Därför föreslår inte kommunen några förändringar avseende förskolan.</i>
YTTRANDE 9	<i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer</i>
<p>Trafiken kommer att öka markant både vardagar och helger eftersom förutom en större skola en sporthall planeras. Hur nya cykelvägar ska anläggas och hur infarterna från Sanduddsvägen till Mälarvyn och Sjöutsikten görs säkra är viktigt. Som exempel kan vi nämna att idag som cyklist eller gående på Sjöutsikten så finns det ingen väg över Sanduddsvägen som tar en till cykel- och gångbanan på andra sidan. Vi vet att GA38 och 39 kommer att lämna synpunkter på att nya lösningar bör planeras i samråd.</p> <p>Eftersom skolan planeras för årskurs 0-9 så bör man också beakta och planera för flertalet mopeder och mopedbilar till och från skolan.</p> <p>Kommunen har döpt gatorna norr om skolan till Sjöutsikten och Mälarvyn. Att det i detaljplan 134 då finns en bestämmelse om att "marken ska vara planerad på ett sådant sätt som tillvaratar möjligheten till utsikt" känns naturligt. Vi motsätter oss således att denna skrivelse tas bort i nya detaljplanen.</p> <p>Vi saknar studier om hur den föreslagna byggnadshöjden om 12 m påverkar utsikten och konstaterar att jämfört med omkringliggande bebyggelse blir detta väldigt högt. Hur kommer dessa kolosser att smälta in i omgivningen? Ju närmare slänten de ligger, dvs åt norr, desto mer kommer de försvinna i landskapet och man får mer luft mellan väg och byggnaderna samtidigt som utsikten påverkas mindre. Tittar vi på ritningarna så skulle t.ex. sporthallen kunna flyttas norrut och byta plats med bollplanen utan att störa känsliga naturområden.</p> <p>Således motsätter vi oss högre byggnader. Det vore bättre att planera lägre skolbyggnader vilket det borde finnas plats för inom området. En högre sporthall skulle då istället kunna placeras i närheten av Sanduddsvägen i kurvan längst öster ut inom området. Sporthallen skulle då bättre smälta in i miljön och påverka utsikten mindre.</p> <p>Eftersom en sporthall planeras så får man räkna med kraftigt ökad helg- och kvällstrafik till och från området. Det är troligtvis viktigt att man t.ex. gör det möjligt att använda skolgården eller bollplanen som tillfällig parkering vid större arrangemang.</p>	<p><i>Norra Sanduddsvägen, Sjöutsikten och Mälarvyn ingår inte i planområdet och infarterna dit från Sanduddsvägen behandlas därmed inte i denna detaljplan. I planbeskrivningen finns förslag på hur trafiksituationen vid Sanduddsvägen/Ekerövägen kan förbättras men det regleras inte i denna detaljplan.</i></p> <p><i>Det ökade antalet mopeder har beaktats.</i></p> <p><i>Planbestämmelsen är ogiltig enligt dagens lagstiftning. Skötselplanen anger hur släntens växtlighet ska skötas. För att behålla naturvärdena ska de öppna sandmiljöerna inte tillåtas växa igen, därmed tillvaratas möjligheten till utsikt.</i></p> <p><i>Nya skisser som bättre visar höjdförhållandena finns nu med i planhandlingarna. Den östra skolbyggnaden ges nu en lägre totalhöjd. Den västra byggnaden får en nockhöjd på 15 meter. Hela byggnaden hamnar under marknivån för de lägst belägna husen på Sjöutsikten.</i></p> <p><i>Förutom att skuggning av slänten måste undvikas, och att byggnader därmed inte kan placeras närmare slänten, är skolgården en aspekt som talar för att placera byggnaderna nära Sanduddsvägen. Det blir en trevligare skolgård med mindre buller och mer inslag av grönska om skolgården placeras intill slänten.</i></p> <p><i>Lägre byggnader skulle innebära att mer markyta behöver tas i anspråk för att uppnå samma byggnadsarea. Då kommer</i></p>

	<p><i>skolgårdens friyta per elev att bli lidande.</i></p> <p><i>Parkeringarnas storlek kommer att anpassas till både skolans och föreningarnas behov.</i></p>
YTTRANDE 10	Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer
<p>Nedan kommer några synpunkter på ovan ärende, detaljplan för Sanduddens skola.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi motsätter oss en höjning av den totala byggnadshöjden från dagens tillåtna nivå på 8 meter. En högre total byggnadshöjd än dagens 8 meter är inte förenlig med karaktären på övrig bebyggelse i området. Vidare skulle en höjning av totala byggnadshöjden till 3 våningar innebära en avsevärd negativ påverkan på den öppna utsikten från nuvarande hus ovanför skolan. 2. Vi tycker det är synd att det planeras parkeringsplats på den uppskattade ängen söder om Sanduddsvägen. 3. Tillbyggnadsalternativet verkar vara det enda alternativet som ger en naturlig uppdelning för åk F-3. 4. Verkar vara resursslöseri att riva hela nuvarande skola. En skola som dessutom är relativt ny. 5. Blir orolig över den tunna beskrivningen i de kapitel som handlar om trafiken. Känns tyvärr inte genomtänkt hur man ska hantera trafiken som en ökning till 690 elever skulle innebära, än mindre en ökning till 900 elever! I planbeskrivningen står att läsa att trafiksituationen är rörig redan idag. Trots detta finns ingen utförligare plan i hur man ska hantera den ökade trafiken. Tror man t.ex. att andelen barn som blir skjutsade med bil till skolan kommer fortsatt att vara 29% efter utökning av antalet elever? Med den ökade mängden elever utifrån kommer denna andel sannolikt öka. 6. Efter att ha läst planbeskrivningen så blir det ganska tydligt att genom skolans placering i Sandudden, och de många olika begränsningar detta innebär, inte kommer ha kapacitet för mer än som mest det lägre utökningsalternativet på 690 elever. 	<p><i>Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska utreda en utökning av Sanduddens skola till ca 900 elever. Det innebär att den befintliga skolan måste rivas och en ny skolbyggnad måste byggas i tre våningsplan för att vi ska få ytor till en ordentlig skolgård. Nockhöjden som möjliggör tre våningsplan förflyttas till att endast omfatta den västra delen av skolområdet. På så sätt kommer färre bostadsfastigheter hamna i trevåningsbyggnadens direkta närhet.</i></p> <p><i>En del av grönområdet söder om Sanduddsvägen behöver exploateras, men ska lämnas orörd i en så hög grad som möjligt.</i></p> <p><i>Tillbyggnadsalternativet är inte längre aktuellt eftersom beslut är fattat att utredningen ska göras för en skola för ca 900 elever. I gransknings-förslaget har två separata byggnader föreslagits för att få en uppdelning mellan de äldre och de yngre eleverna. Trafiksituationen har setts över ytterligare sedan samrådet. Se avsnitt Gator & trafik i planbeskrivningen.</i></p> <p><i>Det största tillskottet av elever till Sandudden kommer att vara högstadieelever. Majoriteten av högstadie-eleverna kan ta sig till skolan till fots, med cykel, moped eller buss.</i></p>
YTTRANDE 11	Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer
<p>Med anledning av Figur 5 i Trafikutredningen vill vi lyfta upp även det övergångsställe som finns vid fastigheten på adress Stenslingan 1, vid ena änden av busshållplatsen. När barn ska</p>	<p><i>Noteras. Övergångsstället ses över för att föreslås trafik-säkras.</i></p>

<p>ta sig över detta övergångsställe för att ta sig till/från skolan kommer trafik inte bara på Sanduddsvägen utan också på Stenslingan. Dessutom gasar bilarna inte sällan på lite extra där för att "hinna före bussen". Detta gör det till ett riskabelt övergångsställe. Denna risk bör omhändertas i samband med en ombyggnation.</p> <p>Vi ser mycket positivt på gångvägen som planeras norrifrån nerför slänten. Den bör vara rejält upplyst då den används mycket flitigt av skolbarn och andra i Sandudden, dygnet och året runt, då bussturerna till Sandudden inte är så täta som vore önskvärt. Och stigen i dagsläget upplevs som en otrygg plats, kanske särskilt av barn och unga.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>YTTRANDE 12</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentarer</i></p>
<p>Att Ekerö kommun behöver platser för skolelever har stått klart under lång tid. En utbyggnad till tvåparallellig skola F-9 med ca 600 elever har varit på förslag tidigare. Förslaget till ny detaljplan innebär dock att Sanduddens skola byggs ut till treparallellig F-9. Skolan går då från idag 380 elever till 900 elever. Detta är ett dåligt förslag av flera orsaker:</p> <p>Trafiksituationen</p> <p>Sandudden är ett mycket speciellt område med tanke på att bebyggelsen är samlad i ett f.d. grustag med endast en in- och utfartsväg, dessutom en mycket brant sådan. All trafik till och från området måste passera skolan. Att kraftigt öka trafiken i området, vilket blir konsekvensen av den föreslagna utbyggnaden, är mycket olämpligt. Trafiksituation vid skolan är redan idag besvärlig och farlig, särskilt i morgonrusningen. Vintertid är risken för ett fullskaligt kaos överhängande.</p> <p><u>Hämtning och Lämning vid skolan</u></p> <p>Av trafikutredningen går det inte att få någon helt klar bild över vad som gäller. Dels räknas det på att barn som lämnas/hämtas med bil är barn i åk F-5 (sid 25), samtidigt säger de att skolans upptagningsområde är idag i stort sätt begränsat till ett område om 1 km radie från skolan. Trots detta framkommer det att 29 % av eleverna blir skjutsade med bil. Om denna fördelning tillämpas på det nya elevantalet innebär det att ca 157 elever blir skjutsade med bil (29% av ca 540 elever i åk F-5), (sid 22). Med det utökade elevantalet nämner de att exempelvis Munsö (sid 20) kommer att ingå i det nya upptagningsområdet och de kan ej gå eller cykla. Så hur kommer det sig att i trafikutredningen så tillämpar de samma 29% på det nya elevantalet. Det känns inte sannolikt att när upptagningsområdet ökar så är det samma andel som blir skjutsade. Det borde snarare vara en högre andel. Utredningen tar inte heller upp det faktum att allt fler elever åker moped och mopedbil till skolan, vilket ytterligare försvårar trafiksituationen.</p> <p>Dels beskrivs det i undersökningen att det redan i dagsläget är en rörig trafiksituation. I dokumentet S Sandudden</p>	<p><i>Bedömning har gjorts att infrastrukturen, med de föreslagna åtgärderna, klarar den ökade trafiken.</i></p> <p><i>Det största tillskottet av elever till Sandudden kommer att vara högstadieelever. Majoriteten av högstadie-eleverna kan ta sig till skolan till fots, med cykel, moped eller buss.</i></p>

planbeskrivning (sid 18) framkommer att trafikmängden på Sanduddsvägen på morgonens maxtimme är 550 fordon och under eftermiddagens maxtimme 420 fordon. Trafiken till och från skolan uppgår till 280 bilar. Undersökningen visade att eleverna blir skjutsade eller går till skolan. Personalen åker i huvudsak bil. Det är inte lätt att förstå hur de beräknar att när elevantalet ökar från 380 till 900 elever så kommer antalet bilar med "drygt 250 bilar till en nivå på 524 bilar (ÅDT)". Med så stor ökning av elevantalet tänker sig man en enbart dryga 100% ökning till den redan idag "röriga" trafiksituationen. Det känns inte trovärdigt.

Kollektivtrafiken

I trafikutredningen (sid 13) framkommer felaktiga uppgifter avseende Buss 309 (Brommaplan-Kaggeholm). Det sägs att från och med klockan 05.00 till 15.00 går bussarna en gång i timmen med undantag vid 08-tiden då de går med 30 minuters intervall. I själva verket går bussarna oftare på morgonen under rusningstrafik. Bussarna från Kaggeholm till Sandudden går: klockan 5.50, 6.28, 6.49, 7.09, 7.29, 7.49, 8.09, 8.29, 8.58, 9.23. Sedan startar buss från Sandudden också 7.58. Det framgår inte klart vad denna information har för syfte, ska den påvisa något trafikflöde så kan trafikutredningens felaktiga uppgifter leda till att felaktig slutsats dras. Utredningen säger att den nuvarande hållplatsutformningen bedöms klara de framtida trafikflödena, och då bör det säkerställas att det är rätt antal bussar som räknas.

Vidare framgår det av trafikutredningen att "jämfört med fördelningen för nuläget antas andelen resande med kollektivtrafik öka något medan andelen resande i bil minska några procentenheter". Att kollektivtrafiks-andelen kommer att öka i och med att Sanduddens skola ökar sitt upptagningsområde är förståeligt, men varifrån kommer antagandet att andelen resande i bil minskar? Det blir väl snarare så att andelen gående minskar i och med att det kommer nya elever med längre till skolan än dagens elever.

Övrig tid

Det har inte framkommit vad som beräknas avseende ökad trafik på övrig tid än i samband med lämning och hämtning vid skolan. Trafiken till och från Sandudden kommer att öka i och med en idrottshall som vänder sig till föreningar på kvällar och helger, och då kommer skolparkeringen och även parkeringen vid grönytan att användas. Även med tanke på flytten av avfallsstationen kommer att påverka trafik på Sanduddsvägen vid grönområdet.

Byggtid

Det är också oklart hur trafiken ska fungera under byggtiden (som beräknas till 3-5 år) när det kommer vara en hel del fordon som ska till byggarbetsplatsen.

Buller

Ökningen har räknats ut med hjälp av Trafikverkets alstringsverktyg. Åldersfördelningen ändras från F-6 till F-9, där äldre barn inte brukar skjutas till skolan i samma utsträckning vilket har tagits med i beräkningarna för trafikökningen. Trafikmiljön har nu utvecklats för att skapa bättre förutsättningar för gående och cyklister.

Den något felaktiga tidtabellen har inte legat till grund för antaganden som gett upphov till felaktiga slutsatser och resultat.

Det största tillskottet av elever till Sandudden kommer att vara högstadieelever. Högstadieeleverna kan i högre utsträckning åka buss istället för bil till skolan jämfört med de yngre eleverna.

Parkeringsplatsen är tillräckligt stor för att tillgodose behovet på 40 parkeringsplatser om idrottshallen och aktivitetsytan nyttjas samtidigt. Vad gäller den ökade trafikstringen till området anses den vara marginell. Återvinningsstationen flyttas.

Trafiksituationen under byggtiden hanteras inte i detaljplan.

Trafikbullerutredningen som gjorts för bussgatan tar ej hänsyn till utbyggnad av skolan (och därmed ej tänkt på att antal bilar och ev bussar sannolikt ökar). Utredningen konstaterat dock att ökandet till 640 elever ger ingen märkbar förändring av trafikmängden. Nu är ju verkligen en annan då elevantalet planeras till 900 elever. Då undrar jag om den nya situationen skulle ge ett annat svar.

Bussgatan

Det finns fortfarande kvar i planen att en bussgata ska byggas. Det skulle enligt utredningen innebära ökad turtäthet för buss, och trafikutredningen säger (sid 20) att om bussgata blir av finns det behov att utöka med ytterligare hållplats vid Sanduddens skola samt att Sanduddsvägen behöver breddas från 6,5 m till 7 m. Och att detta kan inbjuda till högre hastigheter.

Det betyder att ytterligare grönområden tas bort från Sanduddsborna samt att trafikbuller ökar, och trafiksituationen kan bli än mer rörig.

I trafikbullerutredningen som gjorts sägs det att man förutsätter att husen längs Sanduddsvägen har sina uteplatser på norrsidan (dvs den sida av huset som ligger i brant backe uppåt) (sid 9). Om inte, så måste det sättas upp bullerskärmar längs med Sanduddsvägen på båda sidor (2,5 m) +lokala skärmar vid vissa hus så att de inte får för hög buller. Eftersom ingen av husen har sin uteplats på norrsidan (av förståeliga skäl) så bör alltså 2,5 höga bullerskärmar sättas upp längst med hela västra Sandudden om en bussgata blir verklighet enligt trafikbullerutredningen.

Sammantaget skulle en bussgata innebära helt oacceptabla konsekvenser för de boende i Sandudden.

Områdets karaktär

Sandudden utgörs av en- och tvåvånings villabebyggelse. Den nya skolan ska bestå av en enda stor byggnad, 8 m hög i tre våningar. Den nuvarande skolan smälter i bebyggelsen på ett väl avvägt sätt. Den nya skolan kommer att helt avvika från områdets övriga karaktär och helt dominera landskapsbilden på ett estetiskt icke tilltalande sätt. En ny skola bör bättre anpassas till områdets karaktär i övrigt.

Den nya skolan kommer att samla 900 elever och bli kommunens största skola. Med personal kommer den att omfatta verksamhet för över 1 000 personer. Till detta ska läggas den befintliga förskolan med barn och personal. Totalt sett blir det en oproportionerligt stor verksamhet i detta bostadsområde som dessutom är en återvändsgränd med endast en in- och utfart.

Naturvärden

För en skola med 690 elever bedöms riktvärdena för buller uppfyllas med god marginal. Med en skola för 900 elever bedöms trafikmängden öka med 6% vilket bedöms falla inom den goda marginalen och på så sätt klara sig inom riktvärdena.

Detaljplanen för Asknäs bussgata är vilande under framtagandet av detaljplanen för Sanduddens skola.

När arbetet med detaljplanen för Asknäs bussgata startas upp igen kommer utredningens resultat avseende västra Sandudden att hanteras.

Granskningsförslaget innefattar två byggnader och idrottshall. De tre byggnaderna blir större än resterande bebyggelse i Sandudden men kommer att ges en sammanhållen gestaltning som ska ha koppling till omgivande bebyggelse. Det kommer synas att det ligger en stor skola här. Många skolor i villaområden är större än omgivande bebyggelse, det betyder inte per automatik att skolan känns malplacerad.

Miljö- och stadsbyggnads-kontoret har gjort bedömningen att ytorna och infrastrukturen i

Det finns höga naturvärden i Sandudden. Ju fler elever desto större risk för att dessa värden går förlorade. Svartpälsbina i sandslänterna ovanför skolan kommer att gå en dystert framtid till mötes med så många elever i sin närhet. Ett annat exempel på feltänk är att grönytan söder om Sanduddsvägen ska tas i anspråk av skolan. De värdefulla födolokalerna för insekter som angränsar till detta område och som ska skyddas kommer i själva verket då att slitas ännu mer eftersom passerande styrs till dessa känsliga delar av grönytan.

Rekreativsvärden

Söder om planområdet finns det en stor gräsyta (allmän platsmark i detaljplan) som används som bollplan. Det finns en promenadstig som löper från Sanduddsvägen och söderut. Det står "Gräsytan har inget stort allmänt rekreativsvärde i dokumentet" på sidan 7 Sociala värden, Behovsbedömning Sanduddens skola. Jag ifrågasätter starkt detta påstående.

Tvärtom har gräsytan mycket stort allmänt rekreativsvärde. Det är det enda område i hela Sandudden som kan nyttjas för gemensamma aktiviteter. Det finns annars bara skogsområden, en liten lekpark bredvid vatten (där kan ej små barn vistas själva) samt privata tomter. Boende i Sandudden har alltså ingen gemensam yta förutom gräsytan.

Jag undrar av vem och på vilka grunder ett sådant påstående har gjorts, och skulle vilja veta bakgrunden till detta påstående. Dels innefattar planen att det ska byggas parkering, samt att avfallsstationen ska flyttas till grönytan. Det betyder att trafik kommer "närmare" bollplanen, vilket ökar risk för olyckor med mindre barn som i dagsläget nyttjar grönområdet och de fotbollsmålen som finns där idag.

Det står även i Avsnitt 3.3 MKB ÅF consult sid 7 att: "Planförslaget innebär inte att mark som kan anses betydande för rörliga friluftslivet eller turismen tas i anspråk". Vem anser något sådant? Det finns ingen annan yta inom Sandudden för lek och rörligt friluftsliv än just den grönytan.

Det framkommer i dokumentet S Sandudden planbeskrivning sid 13 att gräsytan ska förutom parkering (med dagvattensrening), avfallsstation och bollplan innehålla utegym, förråd och väderskydd.

Jag önskar att de lämnar gräsytan så orörd som möjligt och att inga strålkastare eller förråd eller väderskydd sätts upp. Förslagsvis inte heller några staket eller annat som begränsar den grönyta som finns idag (annat än mot parkering och avfallsstationen), för att skydda mot olyckor om exempelvis barn springer dit för att hämta en boll. Vidare ska det vara fortsättningsvis vara gräsplan (naturligtvis inget så miljöbelastande och onödigt som konstgräs, men jag vill heller inte ha grusplan).

Sandudden, med föreslagna åtgärder, ger förutsättningarna att kunna anlägga en skola av den här storleken här.

Skolan och eleverna är väl medvetna om svartpälsbina. Ett visst mått av slitage behövs i slänten för att bevara naturvärdena. Förhoppningsvis kan utvecklingen i slänten följas upp och skolan kan involveras i att skapa goda miljöer för de hotade arterna. Rödlistade arter på ytan söder om Sanduddsvägen lever i en del som inte föreslås exploateras.

Det är en felaktig formulering att påstå att ytan inte har ett stort allmänt rekreativsvärde. Detta har reviderats.

Bedömningen kvarstår att ingen mark som har betydelse för det rörliga friluftslivet eller turismen kommer att tas i anspråk. Det rör sig om en iordningsställd gräsyta inom tätbebyggt område.

Varken aktivitetsytans innehåll, underlag eller eventuella strålkastare regleras i detaljplan. Staket kan tänkas fylla ett syfte att sätta upp mot exempelvis parkeringen, men staket kommer inte att regleras i detaljplan.

<p>Sammantaget är det en dålig idé att bygga ut Sanduddens skola till 900 elever. Jag yrkar på att den föreslagna detaljplanen skrivs om och anpassas till en mindre tvåparallellig skola F-9 med ca 600 elever och mindre byggnader som bättre anpassas till områdets karaktär.</p>	
<p>Brf Mälaryn, brf Utsikten, Mälarsjöparkens samfällighet, Ga 38 och Mälaruksiktens samfällighet, Ga 37 och Sjöutsiktens samfällighet, Ga 39</p>	<p><i>Miljö- och stadsbyggnads-kontorets kommentarer</i></p>
<p>I detaljplanen ska Sandudden skola dimensioneras för att ge undervisning för ca 900 elever. Mer än en fördubbling av elevantalet 2018/19. Det kommer att medföra ett ökat behov av resor och transporter. Många föräldrar i Tråkvista kommer att skjutsa sina barn till skolan och när barnen blir äldre kommer de att cykla eller gå till skolan.</p> <p>Det är viktigt att trafiken i närområdet planeras så att elever och föräldrar i möjligaste mån kan gå eller cykla bilfritt i närområdet till Sanduddensskolan. Det för att minimera biltrafiken i området.</p> <p>Eftersom skolan planerar ta emot elever från andra kommuner kommer trafiken från Ekerövägen via Sanduddsvägen och på olika gång- och cykelvägar att öka markant.</p> <p>Den i planen inritade gång- och cykelvägen i anslutning till Sanduddsvägen med asfaltbeläggning och med gatubelysning kan fungera bra för elever som cyklar. Den kommer sannolikt att ta en bit av den befintliga parkeringsplatsen som ägs av Mälarsjöparkens samfällighet Ga 38, i enlighet med detaljplan 153. Vi vill ha möjlighet att påverka utformningen av den planerade gång- och cykelvägen.</p> <p>Elever som går väljer däremot den närmaste vägen och det blir sannolikt via den stig/gångväg som för närvarande korsar Mälarsjöparkens gräsområde och går i slutningen ner till skolan och det påverkar såväl Mälarparkens samfällighet, Ga 38 som Sjöutsiktens samfällighet Ga 39.</p> <p>Boenden i området Mälaryn och Sjöutsikten bör ges möjlighet att delta i diskussioner och planering av trafikmiljön i närområdet. Vi tänker då närmast på trafiksituationen kring korsningen Ekerövägen och Sanduddsvägen samt gång- och cykelvägar från tråkvistaområdet ner till Sanduddensskolan. Det är viktigt att beakta att bostadsrättsföreningarna Mälaryn och Utsikten är seniorbostadsföreningar och att många boenden där inte längre är lika rörliga som de ungdomar som kommer att passera området. Det innebär att människor med olika rörelsemönster kommer att förflytta sig i området.</p> <p>Genom att diskutera fram lösningar tillsammans med oss, representanter från bostadsrättsföreningarna och från</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras. Den planerade gångvägen kommer inte beröra GA 38:s fastighet. Gångvägens utformning regleras inte i detaljplanen utan är en fråga som hanteras i genomförandeskedet.</i></p> <p><i>Det är möjligt för föreningarna som äger marken att uppföra en barriär i form av till exempel staket eller vegetation för att styra eleverna till att gå en annan väg. Detta regleras inte i detaljplanen.</i></p> <p><i>Inom ramen för denna detaljplan föreslås inga åtgärder utanför planområdet, den norra delen av Sanduddsvägen ingår inte i planområdet. I planbeskrivningen finns förslag på hur trafiksituationen vid Sanduddsvägen/Ekerövägen kan förbättras men det regleras inte i denna detaljplan. Föreningarna kommer att bjudas in till fortsatt dialog.</i></p>

<p>samfälligheterna i området, kan förhoppningsvis bra lokala lösningar komma till stånd.</p> <p>Boende på Sjöutsikten har genom Ga 39 lämnat följande synpunkter på skolutbyggnaden:</p> <p>Planbeskrivningen i samrådshandlingen innehåller solstudier vilket är mycket bra. Däremot saknar vi solstudier, som visar på hur utsikterna från fastigheterna på södra sidan om gatan Sjöutsikten kommer att påverkas, varför vi tillsvidare motsätter oss en förändring av tillåten bygnadshöjd till tolv meter från åtta meter enligt gällande detaljplan.</p>	<p><i>Den högre nockhöjden koncentreras till skolområdets västra del. Fotomontage finns i gestaltungsprogrammet för att visa hur utsikten kommer att bli från Sjöutsikten.</i></p>
--	--

Sammanfattning

De flesta synpunkter som inkommit under samråd har i stora drag varit frågor om trafiksituationen och trafikbuller i och med ökat antal bilar till området. Lanspråktagandet av naturmark för ny bebyggelse samt byggnadshöjd har också ifrågasatts. Även dagvattenfrågor har varit vanligt förekommande.

De inkomna synpunkterna har lett till att planförslaget har reviderats enligt följande:

Plankartan

- Parkering samt GÅNG i nordost har tagits ur planområdet
- Planområdesgränsen har flyttats in 3 m från Sanduddsvägen i öst
- Planområdet har utökats i sydost för att ta med ytterligare del av Sanduddsvägen samt område söder om vägen för ÅTERVINNING.
- Planområdet har utökats åt söder för mer NATUR-mark
- S4 för förskola har ersatts med S1 – kvartersmark för skola där även förskola gäller
- Byggrätt för E2, nätstation, 15 kvm.
- Byggrätterna separeras inom S1 genom korsmark mellan dem. 2500 kvm per byggrätt, 15 resp 11 m nockhöjd över nollplanet. Byggrätt på 100 kvm för skolkomplement har lagts till samt 150 kvm för skärmtak.
- Utökad område för parkering (n1) inom S1
- Totalhöjd har ändrats till nockhöjd
- Fler bestämmelser gällande gestaltning såsom material- och färgval har tillkommit samt utformning av taket på den östra byggnaden inom S1
- Fler bestämmelser gällande dagvattenhanteringen så som placering av dike (dike1), markens lutning (n4), markens genomsläpplighet (n3), samt möjlighet till vegetationsklädda tak har tillkommit
- u-område inom S1 har tillkommit
- Idrottshall planläggs söder om Sanduddsvägen. BYA 1900 kvm, nockhöjd 12 m.
- Parkering inom kvartersmark intill idrottshallen har tillkommit
- Bussvändslinga flyttas västerut inom GATA, enskilt huvudmannaskap. Kombineras med biltrafik till parkering intill idrottshallen.
- Sanduddsvägen breddas till 17 m förbi idrottshallen.
- Huvudmannaskap förtydligas med a1 för kommunalt och a2 för enskilt.

Planbeskrivningen

Planområdet

Planområdet har utökats i syd och sydost, samt minskat i nordost. I syd har det utökats för att möjliggöra plats för ny bussvändslinga och parkering intill idrottshallen. Befintlig aktivitetsyta är belägen söder om parkeringen. I sydost har planområdet utökats med en mindre del av Sanduddsvägen samt ett område söder om för att möjliggöra en ny lokalisering av återvinningsstationen. I nordost har planområdet minskat genom att utesluta del av fastighet Träkvista 1:529 ur planen då det inte bedöms nödvändigt att reglera parkeringsytan samt området mellan parkeringsytan och Sanduddsvägen.

Område för GATA har breddats till 17 m längs majoriteten av Sanduddsvägen för att ha plats för stödmurar och dagvattenhantering.

Barnperspektivet

Då barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 har planbeskrivningen kompletterats med en text om hur planen påverkar barn samt hur planen har anpassats för att verka för barnens bästa.

Bebyggelse

Byggnader

Detaljplanen styr nu att skolans bebyggelse delas upp i två byggnader, för att kunna rymma 900 elever, norr om Sanduddsvägen. Idrottshallen föreslås nu placeras söder om Sanduddsvägen intill skolområdet. Skolbebyggelsen har delats upp i två för att bättre anpassas till området och på ett bättre sätt skala ned och utforma skolgården. Idrottshallen har flyttats till söder om Sanduddsvägen för att frigöra mer friyta till eleverna på skolgården.

Byggrätter och höjder

I samrådsförslaget möjliggjordes för en totalt byggrätt på 6810 kvm. Byggrätten är nu utökad till ca 8200 kvm (inklusive befintlig förskola) då planen möjliggör tre byggnader istället för två samt fler byggnader för skolkomplement så som förråd.

Samrådsförslaget reglerade totalhöjd för samtlig bebyggelse. I granskningsförslaget styrs istället högsta nockhöjd över nollplanet för att på så vis skapa flexibilitet för eventuella skorstenar, ventilationsutrustning etc. som ännu ej är bestämda.

Gestaltning

Flertalet gestaltungsbestämmelser har förts in i detaljplanens plankarta för att säkra en bättre anpassning till området. Färgval samt materialval för fasader och tak styrs. Även takets utformning på tvåvåningsbyggnaden inom skolområdet styrs då det anses vara värdefullt för omgivningen.

Tekniska anläggningar

Transformatorstation

Området för transformatorstationen söder om Sanduddsvägen (E₂) har utökats och sträcker sig nu fram till Sanduddsvägen. E₂-området har även försetts med en byggrätt och högsta nockhöjd.

Återvinning

Utrymme för återvinningsstationen har flyttats till söder om Sanduddsvägen i östra utkanten av planområdet.

u-område

Ett u-område för underjordiska ledningar har lagts till inom S1 för dagvattenhantering.

Natur

Planområdet utökas åt söder och tar därmed mer naturmark i anspråk. I miljökonsekvensbeskrivningen finns en fyndplats för den rödlistade fjärilen mindre blåvinge utpekad söder om Sanduddsvägen. Ingen byggrätt planeras inom det området. Vid anläggande av intilliggande bebyggelse, E2-området, ska hänsyn tas till det närliggande habitatet.

Mer öppen gräsyta inom naturområdet tas även i anspråk för idrottshallen. Till förmån för en bättre utformad skolgård och tillräcklig friyta per elev är bedömningen att ianspråktagandet av naturmarken genom anläggandet av en idrottshall är legitimerad. Befintlig aktivitetsyta säkerställs samt kan utvecklas med utegym etc.

Trafik*Angöring*

Den enkelriktade angöringsslingan är fortsatt möjlig inom skolområdet längs med Sanduddsvägen. In och utfart till angöringsslingan sammanfaller nu även med befintliga korsningar längs med Sanduddsvägen för att förtydliga trafikmiljön och på så vis göra den mer överblickbar och säkrare.

Idrottshallen angörs via en yta som kombineras med vändslinga för kollektivtrafiken. Vändslingan kantas av parkering.

Gång

Området planlagt som GÅNG öster om parkeringsytan har tagits ur planområdet. Bedömningen är att gångvägen som går upp från skolområdet kan ansluta till Sanduddsvägen inom Träkvista 3:99.

Parkering

Parkering möjliggörs söder om Sanduddsvägen intill idrottshallen samt inom skolområdet i anslutning till angöringsslingan, ca 70 st.

Inom skolgården och framför idrottshallen finns även goda möjligheter till cykelparkeringar.

Busshållplats

Busshållplatsen flyttas längre västerut och samordnas inom samma yta för parkering intill idrottshallen. Där befintlig busshållplats är belägen planläggs NATUR med kommunalt huvudmannaskap. Befintlig busshållplats flyttas även längre väster ut samt till norra sidan om Sanduddsvägen. På så sätt behöver inte eleverna korsa Sanduddsvägen för att stiga på bussen eller efter att de stigit av bussen.

Trafiksäkerhet

I illustrationsplanen visas flera åtgärder för ökad trafiksäkerhet så som en förlängd timglasformad busshållplats samt flera hastighetsdämpande gång- och cykelpassager.

Korsningen Ekerövägen/Sanduddsvägen

I planbeskrivningen redogörs för ett förslag på hur trafiksituationen vid

Sanduddsvägen/Ekerövägen kan förbättras när/om korsningen belastas på ett annat sätt då upptagningsområdet för Sanduddens skola ökar. Korsningen är belägen utanför planområdet och hanteras därmed inte mer i denna detaljplan.

Huvudmannaskap

Naturområdet norr om skolområdet (slänten) samt det nya området för återvinningsstationen i sydost får kommunalt huvudmannaskap. För naturområdet införs kommunalt huvudmannaskap då naturvärdena är så pass höga och kräver en skötselplan. Sanduddsvägen och naturområdet söder om Sanduddsvägen har fortsatt enskilt huvudmannaskap.

Dagvattenbestämmelser

Fler dagvattenbestämmelser har förts in i kartan för att säkerställa att en fullgod dagvattenhantering uppnås. Planbestämmelserna rör placering av dike, markens lutning, markens genomsläpplighet. Även vegetationsklädda tak för fördröjning av dagvatten möjliggörs.

Fler utredningar

Flera utredningar har tagits fram till granskningshandlingarna. En fördjupad dagvattenutredning för att närmare studera dagvattenhanteringen i området. En geoteknisk samt en miljöteknisk utredning har tagits fram för att vidare undersöka markens sammansättning samt fastställande av att området inte är förorenat. Den geotekniska utredningen säkerställer även att inget grundvatten behöver ledas bort. Även en utredning för att undersöka om befintlig gång- och cykelväg som löper längs med Sanduddsvägen ner till Sandudden med fördel skulle flyttas från den östra till den västra sidan om Sanduddsvägen. Beslutet landade dock i att behålla gång- och cykelvägen i befintligt läge.

Utvecklade formuleringar

Planbeskrivningen har uppdaterats med:

- En hänvisning även till Naturvårdsverkets *Riktlinjer för buller på skolgård från väg- och spårtrafik* för vidare vägledning kopplat till buller.
- Ett utvecklat resonemang kring bullerutredningen och dess anpassning till den ökade trafiken i och med utbyggnad av skolan
- En bedömning av riksintresseområdet för kulturmiljövård och en bedömning att området inte påverkas av planförslaget
- Ett avsnitt om tillgänglighet kopplat till PBL 8 kap 1 §
- En utvecklad beskrivning om naturområdet söder om Sanduddsvägen samt dess allmänna rekreativvärde. Även behovsbedömningen har uppdaterats med denna formulering.

Följande yttranden har inte fått alla sina frågor bemötta:

Yttrande 3

Yttrande 4

Yttrande 5

Yttrande 6

Yttrande 9

Yttrande 10

Yttrande 12

STADBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Johanna Stafström
Planarkitekt